עין משפט נר מצוה

ו א מיי׳ פ״ו מהל׳ פסולי המוקדשין הלכה א:
ז ב מיי׳ שם פ״ט הל׳ ו:
ח ג מיי׳ שם הלכה ז:
ט ד מיי׳ שם פ״י הל׳ א:
י ה מיי׳ פ״א מהלכות מחוסרי כפרה הל׳ יג:
א ו מיי׳ פ״ח מהל׳ פסולי המוקדשין הלכה ו:
ב ז מיי׳ שם הלכה ז:

וי״א השביעית לא הפסידה כלום [א] ואם פרח מן המתות לכולן הרי כולן ימותו: ד [ב] קן סתומה וקן מפורשת פרח מן הסתומה למפורשת יקח זוג לשני חזר או שפרח מן המפורשת ראשון הרי כולן ימותו: ה [ג] חטאת מכאן ועולה מכאן וסתומה באמצע פרח מן האמצע לצדדין אחד הילך ואחד הילך לא הפסיד כלום אלא יאמר זה שהלך אצל חטאות חטאת וזה שהלך אצל עולות עולה חזר לאמצע האמצעיים ימותו אלו יקרבו חטאות ואלו יקרבו עולות חזר [א] או שפרח מן האמצע לצדדין הרי כולן ימותו: [ד] אין מביאין תורין כנגד בני יונה ולא בני יונה כנגד תורין כיצד האשה שהביאה חטאתה תור ועולתה בן יונה תכפול ותביא עולתה תור [ב][עולתה תור] וחטאתה בן יונה תכפול ותביא עולתה בן יונה בן עזאי אומר הולכין אחר הראשון [ג][א] [ה] האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשין עולתה עולתה ומתה לא יביאו יורשין חטאתה:

הדרן עלך קן סתומה

[ב] **במה** [י] דברים אמורים בכהן הנמלך [י] אבל בכהן שאינו נמלך אחת לזו ואחת לזו שתים

קן אחת ובשלישית קן אחת. ופי׳ הרב רבינו [ד] יעקב הלוי כי נראה לו דמשום גזרה פסולה קן אחת בחזרתו כמו בהליכתו קן אחת כיון דבשאר קינין מרביעית ואילך נפסלו שני קינין אחד בהליכה ואחד בחזרה גזרינן כמו כן בשלישית ובשניה אבל שביעית לא נפסל כי אם קן אחד דלא הלך ממנה כי אם פרידה אחת בחזרה ואילו בהליכה לא נפסל בה כלום ולא נחסר ממנה דבר: [ג] **פרח וחזר.** לאו אראשונה ושניה קאי דכיון דאין להם כלום [ה] א״כ מתים ואם פרח אחד מהן בשאר קינין ימותו כולן כדתנן בסמוך ואם פרח מבין המתות לכולם ימותו כולם אלא קאי אשלישית שפרח ממנה לרביעית לחמישית לששית ולשביעית וחזר משביעית לששית וכן עד שלישית הרי מן השביעית חסר ב׳ פרידין אחת בחזרה ראשונה ואחת בחזרה שניה ואין כשר בשביעית רק ה׳ פרידין לעולה וה׳ פרידין לחטאת דאי עביד ששה עולות שמא השתים שהלכו ממנה יהיו קריבין עולות הרי ח׳ עולות ואין בז׳ קינין יותר מז׳ עולות ומן הששית חסר ד׳ פרידין ב׳ בפריחה וחזרה ראשונה וב׳ בשניה ואין כשר בששית רק ב׳ פרידין לעולה ושני פרידין לחטאת דאי עביד ג׳ עולות דילמא הארבעה אשר הלכו ממנה נעשו עולות הרי ז׳ עולות ואין יכולין לעשות בשש קינין רק ששה עולות וכן חמישית חסר ממנה ד׳ פרידין ב׳ שהלכו בששית וב׳ ברביעית ואין כשר בחמישית רק פרידה אחת לעולה ופרידה אחת לחטאת. וכמו כן קשיא בכאן כיון דרביעית אין לה כלום היה יכול להקריב [ו] בחמשה ג׳ עולות וג׳ חטאות דכי נמי אותן שהלכו [ז] כולן עולות או חטאות מה בכך הרי אין כאן כי אם חמש ולפ״ז שהחמישית אין לה אלא אחת הרי יכול להקריב ברביעית ב׳ עולות וב׳ חטאות אלא גזרינן בכל פריחה וחזרה שני קינין ואין לחלק ביניהם גזירה בזו אטו בזו וכי פרחה וחזרה פעם שלישית אין להם כלום לבד השביעית שיש לה ד׳ [ח] כמו כן גזרינן בכל פריחה וחזרה ב׳ קינין: **וי״א שביעית לא הפסידה כלום.** פירוש בפריחה וחזרה פעם ג׳ אלא לעולם יקריבו ממנה ה׳ קינין דג׳ פרידין פרחו ממנה לכל היותר [ט] נשאר בה י״א פרידין עשה מהן ה׳ חטאות וה׳ עולות כיון דבששית אין לה כלום והכא לא גזרינן בפריחה זו כמו בשאר קינין דכיון דאינה מפסדת בפריחה בשום פעם לא גזרו על החזרה. אבל אין נראה לפרש לא הפסידה כלום ויקריבו בה ז׳ חטאות וז׳ עולות דמאי עביד להו כיון דבקינין אחרים אין בהם כלום[ט] דאין זה [י] הלשון דהל״ל נכשרה שביעית בפריחה שלישית שעל ידי פריחה שלישית הוכשרו כל הקינין שבשביעית אלא הלשון משמע לא הפסידה כלום בזאת פריחה שלישית. והקשה הרב רבינו יעקב מאורלינ״ש היכי אמרת בכל הני קינין משום גזירה ימותו [יא] דאילו בפ׳ שני שעירי (יומא דף סה:) פריך הש״ס ומשום גזירה ימותו בתמיה ותירץ דהתם לא [יב] קפיד אלא אמאי אינו רועה דכיון דאית ליה תקנתא ברעיה לא הוה לן למימר ימותו משום גזירה אבל הכא בעופות איירי ואין רעיה ופדיון בעופות: **ואם פרח.** פרידה מן המתות שדינה היה למות ונתערב באחרים שדינן ליקרב ימותו כולם: [ד] **קן סתומה וקן מפורשת.** הך מפורשת איירי שנתערבו שני הפרידין יחד [יג] ואין ידוע איזו חטאת ואיזו עולה כדמוכח בסיפא דקתני או שפרח מן המפורשת לסתומה ראשון ימותו כולם ואי לא נתערבו פרידות המפורשות זה בזה אמאי ימותו אם העולה פרחה החטאת הנשארת תקרב וקן הסתומה יקרבו בה עולה אחת מפני העולה שנתערב בה אלא איירי שנתערבו המפורשות זה בזה ואם נתערב פרידה אחת מן הסתומה לקן המפורשת יקח זוג לשני ויפריש אחד חטאת ואחד עולה והג׳ שנתערבו יחד ימותו כולם: **חזר.** אחד מן הג׳ שנתערבו ונתערב עם היחידי [יד] סתומה או תחלת הפריחה נתערב אחד מן המפורשת לסתומה והיינו ראשון דקאמר [טו] בתחלת הפריחה הלך אחד ונתערב לסתומה ימותו כולן דכיון שפרידות המפורשות נתערבו יחד אין קריבין עוד וכי פרח אחד מהן במקום אחר זהו אחד מן המתות שפרח לבין הקריבות וימותו כולן: [ה] **חטאת מכאן.** פרידה המפורשת לחטאת מצד אחד ופרידה המפורשת לעולה מצד שני ושני פרידין של קן סתומה באמצע פרח מן האמצע פרידה אחת לימין ופרידה אחת לשמאל לא הפסיד כלום דאותו המעורב עם החטאת יקריב חטאת ואותו שעם העולה עולה וכי חזר מן הצדדין אחד מכאן ואחד מכאן ונתערבו יחד אלו ימותו דחטאת ועולה נתערבו יחד אבל אותם שנשארו כל אחד לבדו קריבים כל אחד כדינו: **חזר.** מן האמצעיים לצדדין ימותו כולן דעולה וחטאת נתערבו יחד: **אין מביאין תורין כנגד בני יונה.** דיש [טז] להביא לו חובתו שניהם ממין אחד ובתורת כהנים [ס] מפיק לה מקרא [יז]: **האשה שהביאה חטאתה תור ועולתה בן יונה תכפול ותביא עולתה תור.** ממין החטאת. [יח] ואם הביאה עולתה תור וחטאתה בן יונה תביא עולתה בן יונה ממין חטאת לחטאת הוא העיקר: **בן עזאי אומר הכל הולך אחר הראשון.** וכיון שהביאה עולתה תור תחלה תכפול להביא חטאת תור ממין עולתה שקרבה תחלה. וקשיא לרבי דמשמע הכא דעולה קרבה שפיר תחלה לחטאת לבן עזאי דקאמר שתכפול חטאת ממין העולה וכן לתנא קמא דאמר תכפול ותביא עולתה ממין חטאת אבל היו ממין אחד כמו שהביאה ראשונה כשרים אע״פ שהעולה קדמה לחטאת וכן מוכח בסמוך [יט] ומיהו האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשים עולתה עולתה ומתה לא יביאו יורשים חטאתה דהוי חטאת שמתו בעליה [כ] אבל אי לאו הכי מביאין ואף על פי שקרבה עולתה תחלה ואילו בריש תמיד נשחט (פסחים דף נט.) קאמר וכי תימא בשקרבה עולתו ומי קרבה והאמר מר זה בנה אב שכל מקום חטאת קודמת לעולה ואפילו חטאת העוף לעולת בהמה ומשני שאני מצורע דרחמנא אמרי׳ והעלה [כא] כבר פירוש אע״פ דבמצורע כתיב חטאת ברישא גלי לן [כב] דוהעלה לא הוי עיכובא משמע הא בשאר דוכתי דלא כתיב והעלה איכא עיכובא אי קרבה עולה תחלה ותירץ רבינו חיים דבשום דוכתא ליכא עיכובא ובמצורע דאיצטריך למיכתב והעלה משום דכתיב ביה הויה זאת תהיה תורת וגו׳ [ז] ואמרינן בהקומץ רבה (מנחות דף כו.) דהוי עיכובא והכי פירוש שאני מצורע משאר הוייות [כג] דמצורע דכתיב והעלה אבל בעלמא לא איצטריך לגלות דאינו אלא מצוה: הדרן עלך קן סתומה

במה דברים אמורים בכהן הנמלך. אפירקא קמא קאי וה״ק בד״א לחטאת שנתערבה בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפילו אחד בריבוא ימותו כולם [מ״ב] וכן אחת לזו ושתים לזו [א] ושלש לזו עשר לזו דהמועט כשר [מ״ג] כל אלו הדינין בכהן נמלך כלומר לכתחלה נמלך הכהן איך משפטן [כד] אבל בכהן שאינו נמלך ועשה הכל בדעתו דיעבד ועשה [כה] קן שלש למעלה לאשה אחת [כו] וכן קן שלש למטה לאשה אחת [כו] הילכך כולן למעלה מחצה כשר עולות מחצה פסול חטאות וכן למטה בזה הענין (וכו׳.) [וכן] משמע בזבחים בר״פ התערובת (עג:) דהאי בד״א דהכא אפירקין [קמא] קאי. מיהו בא׳ לזו וא׳ לזו שתים

מסורת הש״ס

[א] קידושין יג: מנחות ד: זבחים ה., [ב] [זבחים עג:], [ג] [שייך לע״א], [ד] ואותן ג׳ שנתערבו בה אחרים ראוין הם להקרב כולם בין עולות בין חטאות שבכל פעם שבא לה אחד היה בא ממקום שראוי להקרב בין עולה בין חטאת. תי״ט, [ה] [תזריע פרק ד], [ו] [ויקרא יד], [ז] [שם],

הגהות הב״ח

(א) מפרש ד״ה במה דברים אמורים וכו׳ ושלשה לזו דמועט כשר כצ״ל ותיבות עשר לזו נמחק:

יעיר קינו

א) צ״ל חטאות מאלו. ב) צ״ל לשניה. ג) צ״ל אותו. ד) בכל. ה) צ״ל שבהן. ו) צ״ל גם כן. ז) גוזלות של תערובות השביעית ישאר בלא הקרבה דא״א להקריבו חטאת שמא כו׳ כצ״ל. ח) עולה וא״א להקריבו עולה שמא קרבו ז׳ עולות ושש חטאות מעיקר הקינין וזה צריך להיות חטאת כצ״ל. ט) אינה יכולה לעשות מטעם כו׳ כצ״ל. י) משני גוזלות שפרחו כצ״ל.

פי׳ הראב״ד

עולות פי׳ החובה היא חובתו של זב וזבה ומצורע בדלות וכולן מביאין ב׳ פרידין אחד לעולה ואחד לחטאת כדכתיב קראי והן מתפרשות איזו לחטאת ואיזו לעולה בלקיחת בעלים כשהוא מפריש את קנו ויאמר איזו לחטאת ואיזו לעולה ואם שינה מעשיהם פסל. א״נ בעשיית כהן הן מתפרשות כשימשך אחת מהן ויעשנה חטאת חברתה נקבעת עולה מאליה ואם שינה מעשיהם אחר שהתחיל בהן פסל ונפקא מקראי במסכת יומא דגבי יולדת כתיב ולקחה שתי תורים אחד לעולה ואחד לחטאת הרי בלקיחת בעלים וגבי זב כתיב ועשה אותם הכהן אחד חטאת והאחד עולה הרי עשיית כהן בנדרים ונדבות כולן עולות שלא מצינו תודה ושלמים מן העוף אלא מן הבהמה כמו שמפורש בהן ולא מצינו בעוף אלא חטאת ועולה וחטאת אינה באה בנדר ונדבה הלכך כי אמר הרי עלי קן שתיהן עולות ואין קן פחותה משתים ואפילו בבהמה עצמה כי אמר הרי עלי כבש לקרבן יביאנו עולה שאין אתה רשאי למשכו להקל אלא להחמיר והעולה חמורה מן התודה והשלמים:

איזהו נדר האומר הרי עלי עולה איזהו נדבה האומר הרי זו עולה. פי׳ כשאמר עלי נקרא נדר דכתיב ונדריה עליה וכתיב איש כי ידור נדר לה׳ או השבע שבועה לאסור אסר על נפשו וכל פרשת נדרים בלשון עלי נדבה האומר הרי זו דכתיב בתרומת המשכן מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו וגו׳ וכתיב וזאת התרומה אשר תקחו מאתם.

אלמא נדבה בלשון זה וכל פרשת המשכן שהוא נדבה היא בלשון הבאה דכתיב כל נדיב לבו יביאנה וכתיב כל נדיב לב הם הביאו חח ונזם משמע שלא היה מחוסר הפרשה אלא הבאה בלבד ואלו גבי נדר כתיב כי תדור נדר לה׳ אלהיך לא תאחר לשלמו ואילו במזומן לתוך ידו או בדבר הידוע היל״ל לא תאחר להביאו: **מה** בין נדרים לנדבות אלא שהנדרים מתו או נגנבו חייב באחריותן

פי׳ הרז״ה

שמקטר הראש ממצה דם הגוף וכי מי התירו לראש בהקטרה והא קי״ל אם אין דם אין בשר ותני נמי עולת העוף שדמה מתיר את בשרה למזבח אלא לעולם אחר המיצוי היתה הקטרת הראש ואח״כ מסיר מוראה ונוצה ומשסע ואח״כ מקטיר את הגוף וזה ששינה הכתוב מקומה של הקטרת הראש והטילה בין מליקה למיצוי להקיש שתיהם אליה שיהו בראשו של מזבח: **עוד** פי׳ החכם ואמר אע״פ שהיה שם בית הדשן אע״פ ששם היו שורפין פסולי קדשי קדשים ופסולי קדשים קלים אין לנו לומר שיזרוק שם המוראה והנוצה דהא כתיב אל מקום הדשן ומשמע דשן הקבוע לו מקום דהיינו תרומת הדשן דכתיב ביה אצל המזבח ולא היה צריך החכם לטעם הזה שהרי אף במוראה ונוצה קבע הכתוב מקום בפי׳ ואצל המזבח מפורש בהן כמו שמפורש בתרומת הדשן ואף הוא היה קשה אלמלא שגדול כחן של כהנים ואם בא להשליכה לאחד משלשה בתי דשנים שהיו רחוקים משם לא היה יכול אלא במעשה נסים ואם היה יכול לא קיים אצל המזבח ופסולי קדשים שאינו שורף בצד המזבח אין אנו צריכין לומר מפני שלא נתפרש אצל המזבח שהרי אף דישון מזבח הפנימי והמנורה אין פרושן מדברי תורה אלא מדברי סופרים שהיה מקומן מקום מוראה ונוצה אלא יש לומר כמה דמרחקי פסולין ממזבח טפי עדיף גזרה דלמא מסיק להו ונשאר לנו לפרש ההיא דאמר ר׳ נחמן אמר רבה בר אבוה ג׳ בתי דשנים היו למה לא מנה ד׳ ונחשוב ההוא דתרומת הדשן בהדיהו וי״ל דלא חשיב אלא בתי דשנים של שרפה והא לא היו אלא ג׳. עוד פי׳ החכם החובה היא חובתו של זב וזבה ומצורע בדלות ויולדת בדלות ושמיעת קול וביטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו בדלות אבל אשתמיטתיה נזיר שנטמא ואם פירש ושייר מה שייר דהא שייר נחזור לפרש משנתנו חטאת העוף נעשית למטה וכו׳ עד אם שנה בזה ובזה פסול פי׳ עשיית חטאת העוף היא הזאה בלבד והיא למטן מקום דמים התחתונים ועשיית עולת העוף מליקתה והזאתה והם למעלן מקום דמים העליונים ובעשיות הללו אם שינה פסל: **מתני׳** סדר הקנים כך הוא החובה וכו׳. פי׳ חובות הן ג׳

שיטה מקובצת א] על תיבות או שפרח נרשם עליהן נקודות להורות כי לפ״ד ראוי למחקו: ב] תור עולתה תור: ג] האשה עיין תוס׳ קדושין (דף יג) תוס׳ פסחים (דף סא): ד] רבינו זרחיה הלוי כי נראה לו דמשום גזרה פסול הקן אחת: ה] כלום אלא מתים אם פרח: ו] להקריב בחמשית ג׳ אות ה׳ נמחק: ז] שהלכו בששית נעשו כולן: ח] ד׳ וכמו כן: ט] היותר ונשארו בה י״א פרידין ויעשה מהן: י] זה משמעות הלשון: יא] ימותו ואילו בפ׳: יב] לא פריך אלא אמאי אינו רועה דהתם בבהמה איירי וכיון דאית: יג] יחד אחר שהופרשו ואין: יד] היחידי הנשאר בסתומה: טו] דקאמר שבתחילת הפריחה כו׳ ונתערב בסתומה ימותו: טז] דיש לו להביא חובתו: יז] מקרא דבעינן קרבן או כולן בני יונה או כולן תורים: יח] החטאת ובת״כ מפיק לה מקרא דכתיב לחטאת וכיפר משמע כל הכפרה תלויה בחטאת: יט] בסמוך גבי האשה תיבת מיהו נמחק: כ] בעליה משמע אבל: כא] והעלה פירוש תיבת כבר נמחק: כב] לן והעלה דלא הוי אות ד׳ נמחק: כג] משאר הוייות דכתיב בה והעלה: כד] משפטן דלכתחילה אין לו להקריב בשום תששא אבל: כה] ועשה ס״א כל התערובות חציו למעלה וחציו למטה אז אמרינן דלמעלה מחצה כשר ומחצה פסול וכן מלמטה דאימר כל קן אשה אחת קריבה למעלה ונמצא החטאת שהיה דינו למטה נפסל וכן באידך: כו] אחת עולה כשרה וחטאת פסולה: כו] אחת חטאת כשרה ועולה פסולה הילכך אחת לזו ואחת לזו וכו׳ ועשה כולן למעלה מחצה כשר דהיינו עולות מחצה פסול דהיינו חטאת:

ונדבות אין חייב באחריותן. טעמא מפרש במגילה דתניא רבי שמעון אומר ונרצה לו לכפר עליו את שעליו חייב באחריותו כלומר מי שאמר עליו חייב לטפל בה עד שנתכפרה ומאי משמע לשון עליו שחייב עצמו באחריות א״ר יצחק בר אבדימי כיון דאמר עלי כמאן דטעין ליה אכתפיה דמי ושוייה חוב עליה זהו ההפרש שבין נדרים לנדבות אבל לענין בל תאחר ושאר הלכות קדשים אין בין זה לזה כלום והיינו דקתני אלא שהנדרים חייב באחריותן כלומר אין ביניהם הפרש אלא זה בלבד: **ב חטאת** שנתערבה בעולה ועולה בחטאת אפילו אחת בריבוא ימותו כולן מ״ט להקריבן חטאת א״א ולהקריבן עולה א״א שהרי אם שינה חטאת לעולה ועולה לחטאת פסל ואינו רשאי להקריב בתחלה לפסול ואם היה מין בהמה היינו אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא

פירוש הרא״ש

והרי ג׳ חטאות מב׳ קינין. וכן עולה נמי מטעם זה. הילכך יקריב חטאת ועולה מאלו וחטאת ועולה מאלו. או שתי חטאות [א] ושתי עולות מאלו. והאחרים ימותו. ויביאו שתי קינים בשותפות ויתנו כל מה שחסר לאחת מהן יהא שלה כאלו שתי הקינים: **חזר ופרח** וחזר ופרח. כמה פעמים: **לא הפסידו כלום.** כאלו הפריחות: **שאפילו כולן מעורבות יחד אין פחות משנים.** פי׳ שני קינים כדתנן לעיל בפ״ק חובה שנתערבה בחובה מחצה כשר ומחצה פסול:

ג לזו **א׳ פרח מן** [כו׳]. פי׳ פרח מן הראשונה [ב] ומן השניה לשלישית ואינו ידוע אם הוא [ג] מאותן שפרח מן הראשונה או אחר וכן כולן עד השביעית. ובאותו הדרך שפרח ג״כ חזר. פוסל בהליכה קן ובחזרה קן. הראשונה ושניה אין להם כלום. כי הראשונה בפריחה אף בלא חזרה הפסידה אף הנשארת. שאם הקריבו האחרות תחילה אינה יודעת אם קירב הפורח חטאת שתעשה הנשאר עולה. או אם קירב עולה שתעשה את הנשאר חטאת. ואם הראשונה באה להקריב תחילה. אם תקריב את הנשאר חטאת נמצאת עולה מעורבת [ד] בב׳ הקינים אחרים וא״י להקריב מהן אלא מנין עולות שבהן. וכן אם תקריבהו עולה נמצאת חטאת מעורבת בכל הקינין האחרים ואינן יכולין להקריב אלא מנין חטאות [ה]. וכן השניה הפסידה קן א׳ בהפריחה. שאם קרבו האחרות תחלה אינה יכולה לעשות ב׳ חטאות שמא הפורח ממנה נעשית גם [ו] חטאת נמצאת ג׳ חטאות הקריבה משתי קינין. ומטעם זה נמי לא תוכל להקריב שתי עולות. ואם היא באה להקריב תחילה אם תקריב שתי חטאות נקבע הפורח לעולה ונפסלו כל החטאות שבשאר הקינין. הילכך בין הקריבה היא תחילה בין קרבו האחרים תחילה אינה יכולה להקריב אלא חטאת ועולה. נמצאו שנפסלו בפריחה קן א׳ מלהקריב ואותו קן עצמו שתקריב לא עלה לה ממנו אלא גוזל אחד. דאיכא למיחש שמא בכללו היה הגוזל שפרח מן הראשונה לתוכה. ואינה יודעת אם קרב עולה או חטאת. וכן השלישית אין לה אלא ב׳ קינים חציו למטה וחציו למעלה. ואינה יכולה להקריב לא ג׳ חטאות ולא ג׳ עולות. בין שהקריבה תחילה בין קרבו אחרים תחילה כדפרישית בשניה. וגם מן הקריבות יש חטאת או עולה שלא עלה לה שמא היה מן הגוזל שפרח לתוכו. וכן כולם הפסידה כל א׳ קן בפריחה. מלבד השביעית שלא נפסלה ממנה כלום בפריחתה. ומקרבת ז׳ חטאות וז׳ עולות. אף אם א׳ מהן הפורח לא נקבע לחטאת ולא לעולה כיון שנשאר בן זוגו בלא הקרבה בכל שאר הקינין. כי לעולם אינו נקבע עד שיקרבו כולן ולא נשאר אלא הוא לבדו. הילכך יכול הכהן לעשותו או חטאת או עולה. אבל א׳ מן החמשה עשר [ז] ישאר בלא הקרבה שמא קרבו ז׳ חטאות ושש עולות מעיקר הקינין וזה צריך להיות [ח] חטאת. הילכך ימות. וגם היא מחוסרת עדיין או חטאת או עולה. וכשחזר מן השביעית לששית אז הפסידה קן בפריחה שפרח ממנה. כי אינה יכולה לעשות ז׳ חטאות שמא מעיקר קינים פרח א׳ ונעשה גם הוא חטאת במקום שפרח. וכן ז׳ עולות [ט] מטעם זה. ואם היא תקריב תחלה אם תקריב ז׳ חטאות נקבע הפורח ממנה לעולה נפסלו כל החטאות שבשאר הקינין. וכשחזר ופרח מן הששית לחמישית פוסל עוד קן אחד מן הששית בחזרה זו ואינה מקרבת אלא ד׳ חטאות וד׳ עולות. כי שמא פרחו ב׳ ממנה מעיקר הקינין ויעשו במקום שפרחו או חטאות או עולות הילכך א״א להקריב אלא ד׳ חטאות וד׳ עולות שלא יוסיף על שש חטאות או על שש עולות. ואם החטאות או העולות הן מן הפורחות לתוכה אין לחוש כי לכל אחד יש בן זוג בכל שאר הקינין ויכול הכהן לעשותו או חטאת או עולה. ומן הקריבות יש שתי חטאות או ב׳ עולות שלא עלה לה דשמא קרבו [י] מהני גוזל מן שפרחו לתוכה. וכן כולן הפסידה כל א׳ ב׳ קינים. א׳ בהליכה וא׳ בחזרה. הילכך ראשונה ושניה אין להם כלום והקשה הר״ר יעקב מאורלינ״ש כיון שהראשונה אין לה כלום למה מפסדת השניה קן בחזרה שממנה לראשונה וכן השלישית למה תפסיד קן בחזרה שממנה לשניה כיון שהשניה אין לה כלום והיה [לה] להקריב שתי קינין כבתחילה. ותירץ משום גזירה הוא שאם אתה אומר שלא תפסיד השלישית בחזרה שממנה לשניה וכן השניה בחזרה שממנה לראשונה אתי למימר שגם לא הפסידה הרביעית בחזרה שממנה לג׳ או שלא הפסידה הב׳ בפריחה שמראשונה לתוכה. וקשה (בפ״ב) [בפ״ו דף סה.] דיומא גבי פר ושעיר של יוה״כ שאבדו והפרישו אחרים תחתיהן [כולן] ימותו ופריך ואמאי ימותו

שתים לזו ושתים לזו כו׳ נתערב שזה בשזה אפילו בנמלך יש להכשיר
החלי כיון שהן סתומות ויעשה קן ראשון אחת למעלה ואחת למטה והקן
האחד ימות ויתנו א] ביניהן אבל אחת לזו ושתים לזו שאמרנו למעלה [פ״א
מ״ג] המועט כשר ב] כיון דלא נמלך המרובה כשר כיון שעשה חליין למעלה
וחליין למטה את של מעלה מחלה כשר
ומחלה פסול כיון שעשה קן אלם למעלה
וכיון שקינין אלו לשתי נשים יביאו קן
אחד בשותפות ויתנו ביניהן אי משל
ראשון עולה לגלה תהא באחרונה חטאת
לגלה או איפכא. ודוקא (ג) קן אלם
למעלה אבל אם חלק הקינין פרידה אחת
למעלה ופרידה אחת למטה הכל כשר
שאני אומר עולה למעלה וחטאת למטה
שהקינים מתפרשות בעשיית כהן: [ב] **אחת
לזו ושתים לזו ושלש לזו ועשר לזו ומאה
לזו כו׳.** אפילקא קמא) קאי דקאמר לעיל
המועט כשר והשתא קאמר כשחליין
למעלה וחליין למטה המרובה כשר כיון
שלא נמלך. ועתה אפרש כיצד המרובה
כשר שהרי מאחת לזו ושתים לזו אותו
קן של אשה אחת אחרת עשה פרידה ג) [אחת]
למעלה ונשאתו שלש פרידין למטה הרי
כשר שני עולות למעלה ושני חטאות
למטה הרי שני קנים כשרים ושלישי
פסול וזהו המרובה כשר. וכן שנים לזו
ושלשה לזו מן השנים קינין ד] יש ארבעה
פרידין למעלה ועוד לקח פרידה אחת
מן השלשה קינין הרי חמשה פרידין
למעלה וכן חמשה פרידין למטה מן
החמשה פרידין למעלה יש שלשה עולות
כשרות ושל מטה שלשה חטאות הרי ג׳
קינין כשרים וזהו המרובה כשר. ומיהו עשר לזו ומאה לזו אינו יכול למצות
בזה הענין ה] [לפי שהן זוגים ול״ל דהא דתנן המרובה כשר אינו קאי אלא
על אחת לזו ושתים לזו וכו׳ שאינן זוגות ו] איידי דתנא לעיל בבהאי גוונא
המועט כשר ז] תנא בהאי גוונא המרובה כשר באינו נמלך ח] מיהו אמת הוא
שהמרובה כשר שאין פוסל מהם אלא עשרה קינין במאה וי״ל קינין כי שמא
העשרה קינין של אשה אחת למעלה ונפסלו החטאות או כולן למטה ונפסלו
העולות ועל כרחך עשרה קינין שלמין פסולין ונלא הוקבעו כל אחד לאשה
אחת מיירי אבל המאה כשרים מאחר שהן שמונות שחליין של מעלה עולות
וחליין של מטה חטאות ולי נראה שהאשה שהביאה מאה לריכה עוד להביא
עשר חליין עולות וחליין חטאות טו] כשנעשו נ״ה למעלה ונ״ה למטה שמא
העשר של אשה אחרת נעשו כולם למעלה ואין לאשה שהביאה ק׳ למעלה כי
אם מ״ה ולריכה עוד להביא ה׳ או שמא למטה נעשו ולא נשאר לאשה שהביאה
ק׳ כ״א מ״ה ולריכה עוד להביא ה׳ למטה: **זה הכלל כל מקום שאשה
יכול לחלוק הקינין ולא יהו משל אשה אחת בין למטה בין למעלה מחלה
כשר ומחלה פסול.** כלומר שקן אשה אחת אינו נחלק לשנים אלא קן אשה
אלם למעלה וקן אחרת למטה. וכל מקום שאין אתה יכול לחלק את הקינין
כגון אחד לזו ושנים לזו ושלשה לזו שאינן זוגות ולריך לחלקן קן אחת
פרידה אחת למעלה ופרידה אחת למטה המרובה כשר כדפרישית: [ג] **חטאת
לזו ועולה לזו כו׳.** הא נמי קאי אדתני לעיל [מ״א] במה דברים אמורים בכהן
נמלך כו׳ וקאי אפילקא קמא [מ״ב] דקתני עולה שנתערבה בחטאת וחטאת
שנתערבה בעולה אפילו אחד בריבוא יומתו זהו בנמלך אבל לא נמלך על
תערובתן ועשה קן אלם למטה מחלה כשר ומחלה פסול ואשמועינן דאע״ג
דאי אתי לאימלוכי אמרינן ליה לא תקריב כדקתני יומתו השתא דלא נמלך
אמרינן ז] שכל אחד ואחד נעשה כדין וכשר לאפוקי מדרבא דאמר בפרק
התערובות (זבחים עג.) השתא דאמור רבנן לא תקריב אי מקריב לא
מרלה כדמפרש התם: [ד] **חטאת ועולה וסתומה ומפורשת עשה שתיהן למעלה
מחלה כשר ומחלה פסול חליין למעלה וחליין למטה אין כשר אלא סתומה
ומתחלקת ביניהן** הכי גרס להו יא] פירוש רש״י בפרק חטאת העוף (זבחים
דף סו:). יב] הכי שתי נשים שלקחו אלשה קינים בעירוב זו לריכה עולה וקן אלם
אחד לחטאת וא׳ לעולה הריינו שתי עולות
וחטאת וזו לריכה שתי חטאות ועולה
ופירשו אחד מן הקינין פרידה אחת עולה
לזו ופרידה חטאת לזו ואחד מן הקנין
הניחו סתומה ולא פירשו איזו פרידה
חטאת ואיזו עולה והשלישית פירשו איזו
חטאת ואיזו עולה אבל [שמות] בעלים לא
נתפרשו הרי חטאת לזו ועולה לזו וקן
סתומה וקן מפורשת ולריך להקריב שני
קנין הללו סתם על שתיהן העולות לעולה
וחטאות למטה ועולה לזו וחטאת לזו
ולריך להקריב אלם בעלים ונתנום לכהן
עשה כולן למעלה כו׳ חליין למעלה כו׳
אין כשר בכולם אלא קן סתומה הרי
מייניהו דעבד עולה והי מייניהו דעבד
חטאת כשרה כיון שכל קן יג] היה בפני
עלמו ומתחלקת ביניהן הואיל ובעירוב
לקחו האחת ילאת ידי חטאת ואחת ילאת
ידי עולה ויקחו עוד קן ביניהן ויקרבו
בתנאי אם עולה ראשונה לרחל וחטאת
אלה תהא בקן שניה זו עולה אלה
וחטאת לרחל ואם חילוף חילוף כך פי׳
רש״י בזבחים דגרסינן וסתומה בוי״ו
ובשלש קינין מיירי. והרב רבינו אברהם
יד] פירש דגרסינן חטאת ועולה סתומה
ומפורשת כלומר בשני קינין אחת סתומה
ואחת מפורשת ונתערבה סתומה במפורש׳
עשה שתיהן למעלה וכו׳ חליין למעלה אין
כשר אלא סתומה פירוש שיעור סתומה עולה וחטאת מן הסתומה ומפורשת
והשתא מיירי שפירש בתערובת ומתחלקת ביניהן פירוש שתעלה לשתיהן פי׳
שכמו שיש שפק פסול לזו כך יש לזו שאע״פ שלבעלת הסתומה יש אחד
מהן כשר ממה נפשך ולבעלת המפורשת אמת שניהן פסולין מ״מ יתנו
ביניהן ויביאו קן ותאמר בעלת הסתומה אם שלי כולו כשר ושלך כולו
פסול קן זה יהא כולו שלך ואם אחד משלי כשר שכולו נעשה למעלה או
כולו למטה טו] אז שלך לי אפשר שלא יהא אחד כשר יהא הקן הזה אלו שלי
וחליו שלך: [ה] **חטאות שנתערבו בחובה אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה.**
כלומר למעלה שניהו בפ״ק [מ״ב] דאין כשר אלא מנין חטאות שבחובה ועתה
רולה לומר שבאותו מנין יש חילוף שפעמים שעולה המנין למחלה כשר
ומחלה פסול ופעמים שעולה אותו המנין לפחות ממחלה. והשתא מפרש
ואזיל כילד חובה שנים בחטאת מחלה כשר ומחלה פסול פירוש בקיני
חובה שיש בהם כפלים בחטאת כגון שקרב מהן עולה אחת טו] ושני
חטאות נשתיירו בשני קינין מחלה כשר ומחלה פסול שעולה שנשארה לא
יוכל להקריב כי אמת זהו שנקבע לחטאת וחטאת המעורב לא יוכל להקריב
עולה כי אולי הוא גוזל העולה שנשאר ועל כן לא יקרב אלא שני
חטאות וחטאת המעורב והעולה פסולין הרי לך מחלה כשר ומחלה פסול:
ו) **חטאת שנים בחובה מנין שבחובה כשר.** פירוש אחטאת שנתערבה
בחובה קאי ולקאמר חטאת שנים בחובה (ו) שקרבה חטאת אחת מן
השני קינים ושתי עולות וחטאת אחת נשתיירו הרי ארבעה פרידין
עם חטאת המעורב ואינו יכול להקריב שתי עולות כי אמת יקח
החטאת המעורב וגם שתי החטאות לא יקריב כי אמת יקח אותו
שנקבע לעולה על כן לא יקריב אלא חטאת אחת הרי עולה לפחות
ממחלה אותו מנין שבחובה וכן כה״ג תפרש הבנא שאחריה דוכן
עולה שנתערבה בחובה. ונראה פירוש רבינו יאחק בר יז] אשר
חובה

שיטה מקובצת א) ביניהן היינו דוקא אם עשה ג״כ כלא המלבה חלי למעלה וחלי למטה בקן אחד יתנו ביניהם אבל אם עשה כולן למעלה העולות כשרים והחטאות פסולים ולחלי אחד אין תנאי ושיתוף מועיל אלא
כל אחת תביא חטאה וקן אם עשה כולן למטה החטאות כשרים והעולות פסולים ותביא כל אחת עולה לשון הרמב״ד: ב) כשר הכא כיון: ג) פרידה אחת למעלה: ד) קנין עשה אלבעה תיבת יש
נמנק: ה) הענין לפי שהן זוגות ול״ל דהמרובה כשר דתנן בתמתיתין אינו מחזר אלא: ו) זוגות ואיידי דתנא: ז) כשר ותנא נמי דהחלי: ח) נמלך ומיהו אמת הוא אף בעולה לזו ומאה לזו שהמרובה: ט) חטאות
שכשנעשו נ״ה: י) אמרינן שאחד מהן נעשה תיבות שבאלא״ש נמנק: יא) להו רש״י תיבת פירוש נמנק: יב) הענין ופירש הכי: יג) קן וקן היה: יד) אברהם בר דוד פירש חטאת תיבת דגרסינן נמנק: טו) למטה
א״כ שלך תיבת אז ג״ש: טו) אחת ושמיירו שני חטאות ועולה אחת בשני: יז) בר אברהם תיבת אשר נמנק:

מסורת הש״ם

ה) [זבחים סו: ע״ש], ו) [מ״ג], ז) שיך לע״ב,

הגהות הב״ח

(ה) גמ׳ חטאת ועולה וסתומה. נ״ב זהו גירסת רש״י: (ו) מפרש ד״ה שתים כו׳ ודוקא עשה קן אלם למעלה: (ז) ד״ה חטאת שנים וכו׳ ר׳ יאחק בר אשר שפירש ומוכח וכו׳ אלא ד׳ חטאות חטאת שנים:

יעיר קינו

ה) ל״ל דלא גזרו גזירה. ו) ל״ל למה גזרו גזירה. ז) לשון הרא״ש ליתא בשום נוסחא ובשום מקום וכ״ל כמו שהוא בספרים גזירה לאחר כפרה אלו לפני כפרה. ד) אינו קרבנות רק מחמת כו׳ כל״ל. ה) לחטאת ונחל אחד לעולה שמא כו׳ כל״ל. ו) ל״ל וקרבנן. ז) הו׳ קינין של השתא ומן השביעית ספק ג׳ נחלות במקום אחר לכן נפסלו ג׳ קינין כל״ל. ח) נחלות מהם הם ממקום אחר וג׳ הנחלות שהם שלה שמא היא קרבנה כל״ל. ט) ל״ל וכיון. י) ואחה העולה. כ) הלשון מגומגם ואפשר דל״ל דאחר שלקח זוג לפני להשלמת קן ראשונה חזר לשם אחד מן השלשה ולרבותא נקט הכי דאע״פ שנתערב ברובא אפ״ה יתומו. ל) או אם חטאת נתערבה ויקריב מנין חטאת שבחובה ולהכי קולן יתומו מספקא כל״ל. מ) ל״ל משום.

פי׳ הרז״ה

דקביעה וה׳ בדלות זב וזבה ונזיר שנטמא בקביעה יולדת ומצורע ושמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו בדלות אבל בעשירות מביאין בהמה ולא עוף חרץ מן היולדת שמביאה בעשירות בהמה ועוף כאחד:

מתני׳ איזהו נדר האומר הרי עלי עולה שיש לו לקיים מה שהוציא בשפתיו ואני קורא עליו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה שכל מה שיצא מפיו יש עליו לקיים מה שאין כן בנדבה שכיון שאמר הרי זו עולה אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט וכל היכא דאיתיה בי גזא דרחמנא איתיה וכן לשון נדבה לשון מתנה ועל זה נקרא שם הנדיב נדיב על שם מתנותיו לא על שם נדריו:

פיסקא מה בין נדרים לנדבות וכו׳ מנא הני מילי דתנו רבנן ונרצה לו לכפר עליו ר״ן אומר את שעליו חייב באחריותו ואת שאין עליו אין חייב באחריותו כדאיתא במגילה פ״א: **ב חטאת** שנתערבה בעולה. פי׳ חטאת מרובה יתומתו כולן ולא אמרינן נכבשינהו דנידי דבקדשים גזרו גזרה משום קבוע ולא הלכו בהן אחר הרוב ואע״ג דפירש ופדיון אין להם אלא בבהמה:

מתני׳ חטאת שנתערבה בחובה. פי׳ והוא קן סתומה אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה לפי שבתחלה אינו יכול להקריב ולאחר שהקריב מנין חטאות שבחובה אני אומר כי כולן מן החובה היו ונתפרש הנשארים מן החובה כנגדן לעולות ובתוכן החטאת המעורבת ושוב אינו יכול להקריב לא חטאת ולא עולה שהרי כולן מפורשות והוו להו חטאת שנתערבה בעולה וכן עולה שנתערבה בחובה כולה על הדרך הזה מתפרשה ובודאי שכל משנתינו בנויה
ושנויה על העיקר הזה שהקינין מתפרשות בעשיית הכהן המחצה מהם משום אחד לשם חטאת או לשם עולה ונתפרש גם המחצה הנשאר כנגד המחצה העשוי זה הוא הדרך לכל משנתינו ולפי שאמר עולה שנתערבה בחובה
ומשמע שהחובה מרובה והנדבה מרועטת כי ההיא דמתני ליה רב יחזקאל לרמי בריה הנשרפין בנסקלין ואהדריה רב יהודה לפיכך בא לפרש ולומר שכן ה״ה כשהנדבה מרובה מרועטת או ששתיהן שוות בכולן דין א׳ הוא
שמנין עולות שבחובה קרבות והשאר מתות ואיידי דסליק מינה מפרש לה ומינה ילפינן לחטאת שנתערבה בחובה דלא מתני לה בלישנא אחרינא תנא נמי עולה שנתערבה

עין משפט נר מצוה

ג א מיי׳ פ״ח מהל׳ פסולי המוקדשין הלכה ז:
ד ב מיי׳ שם הל׳ ט:
ה ג מיי׳ שם הל׳ יא:
ו ד מיי׳ שם הלכה כ:

פי׳ הראב״ד

בדמי היפה שבהן ממין זה חטאת ובדמי היפה ממין זה עולה ויפסידו הבעלים המותר מביתו אבל בעוף א״א שאין לעוף פדיון שלא נאמר פדיון בפרשה אם בחזקותי לפסולי המוקדשים אלא לבהמה בלבד דתניא בסיפרא ומייתינן לה במנחות פ׳ המנחות והנסכים ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה׳ והעמיד את הבהמה וגו׳ והעריך בבעלי מומין שיפדו הכתוב מדבר או אינו אלא בבהמה טמאה ממש כשהוא אומר למטה אם בבהמה הטמאה ופדה בערכך הרי בהמה טמאה אמור כו׳: **חטאת** שנתערבה בחובה אין כשר אלא במנין חטאות שבחובה וכן עולה שנתערבה בחובה אין כשר אלא במנין עולות שבחובה בין שהנדבה מרובה והחובה מועטת בין שהחובה מרובה והנדבה מועטת בין ששתיהן שוות. פי׳ חובה זו היא קן סתומה של זבה או של יולדת או של שאר מחוסרי כפרה שלא נתפרשו איזו לחטאת ואיזו לעולה בלקיחת בעלים ועכשיו הם מתפרשות בעשיית כהן. והנדבה האמורה כאן היא העולה האמורה כאן וה״ה שהיה יכול לומר כן בחטאת ויאמר כן שהחובה מרובה וחטאת מועטת כו׳ אלא לפי שחטאת גם היא חובה לא יתכן לשומע להפריש בין חטאת לחובה ולפי׳ סידר משנתו בעולת נדבה שנתערבה בחובה שיש בה חטאת ועולה. נחזור לפרש משנתינו חטאת העוף שנתערבה בקן אחד סתומה של חובה הרי יש כאן שתי חטאות ועולה אחת אינו יכול להקריב מאלו השלש פרידין אלא חטאת אחת שהיא מנין חטאת שבחובה שהחובה אין בה אלא חטאת אחת בקן ואותה החטאת ראשונה קרבה ממה נפשך בין שהיא חטאת המתערבת בין שהיא אחת מן הקן הרי ראויה להקריב הראשונה לחטאת אבל השתי פרידות הנשארות אינו (חייב) [יכול] להקריבן לא חטאת ולא עולה שכשיבא להקריב אחת מהן חטאת שמא השנית של קן היא וכיון שמשך אחת מהן לחטאת השניה מאיליה היא נקבעת לעולה ואם בא להקריב עולה שמא החטאת שנתערבה היא הלכך ה״ל ספק חטאת שנתערבה בעולה וימותו וכן עולה ידוע שנתערבה בחובה אין כשר להקריב אלא עולה אחת שיקריב ראשונה והוא על הדרך עצמו שפי׳ לחטאת עכשיו פירשנו בעולה אחת שנתערבה בקן אחת סתומה שהעולות שבהן אינן אלא אחת כמו הנדבה המתערבת וזהו שתיהן שוות ששנינו במשנתינו ואם היו הקינין הסתומות שתים ועולת נדבה המתערבת אחת הרי עולת החובה מרובות על עולת הנדבה ויכול להקריב מהן שתי העולות כמנין עולות החובה ממה נפשך והג׳ פרידין הנשארים ימותו מפני שיש בהן

פירוש הרא״ש

ולהתנות. ואת שאינה מוצאת את בת זיווגה כל העולות בספק תביא ויתנה בעולת נדבה וחטאת אחת תביא על כל ספיקות: ד קן סתומה. פי׳ קן סתומה אלא נתפרש זו חטאת וזו עולה. וקן מפורשת אחר שנתפרש זו חטאת וזו עולה. ופרח גוזל מקן
סתומה לתוך המפורשת. וע״י שפרח לתוכה גוזל [נכרי] נתבלבלו המפורשת ואינו מכיר עתה איזה החטאת י): יקח זוג לשני. ואלו השלשה יומתו דחטאת ועולה מעורבות יחד. ואם חזר אחד מתוך אלשה לקן ראשונה כ): **או שפרח מן המפורש ראשון לסתומה ואינו מכיר הנשאר.** אם הוא חטאת או עולה: כולן יומתו. שאינו יודע אם עולה נתערבה בקן חובה ויקריב מנין עולות שבקן חובה ל):

ה חטאת מבאן. פי׳ מלד אחת יש חטאת ומלד א׳ יש עולה. ובאמצעיתו קן סתומה. ופרח מקינין סתומה גוזל לכאן וגוזל לכאן: לא הפסידה כלום בגופן התערובות. כי הכהן יקבע אותן שהלכו אצל החטאות ואותן שהלכו אצל העולות לעולות: **חזר לאמצע.** אחד מכאן ואחד מכאן או שחזר קן אחר לאמצע ואינו ידוע אם מלד א׳ חזר או מב׳ צדדין חזר: יכותו. דספיקא לחומרא: חזר **ופרח מן האמצע לצדדין.** ה״ג ומה שכתוב במשניות או שפרח א״א לפרשו דאילו פרח מחילה מן האמצעי לצדדין כבר שניהו דלא הספיד כלום. והראב״ד פי׳ חזר לגד אחד ואין אנו יודעים לאיזה חזר או שפרח מן האמצעי לב׳ צדדין וחז ואצ״ל זו קמני: **אין מביאין.** פי׳ אין מביאין תורין כנגד בני יונה דכתיב שני תורים או שני בני יונה אחד לחטאת ואחד לעולה אבל לא תור ובן יונה אחד לחטאת וא׳ לעולה: **תבפול ותביא עולתה תור.** להביא ממין החטאת ואם לא הקטיר הראשונה תצא לבית השרפה. ולא מבעיא הביאה חטאתה תחילה דאפילו לכן עזאי הולכים אחר הראשון. אלא אפילו הקריב הכהן את העולה תחילה אפ״ה הולכין אחר החטאת. ובספרא [פ׳ תזריע ספ״ד] דרש לה אחד לעולה ואחד לחטאת וכפר מכאן אמרו אשה שהביאה כו׳ מדסמוך כפרה לחטאת משמע שהוא עיקר והכל הולך אחריה. משמע דאם הביאה חטאתה ממין עולתה אין לריכה להביא עולה אחרת אע״פ שהקריבה עולתה קודם חטאתה וקשה בפ׳ תמיד נשחט [דף נט.] אמרינן זה בנה אב שכל החטאות קודמין לעולות הבאין עמהן ומשמע דאפילו בדיעבד מדאיצטריך לשנויי שאני עולת מצורע דרחמנא אמר והעלה שהעלה כבר ואדיעבד מייתי ליה התם. ותיכף הר״ר חיים דה״ה בעלמא נמי כשר בדיעבד והא דאיצטריך קרא במצורע מ) שם דכתיב ביה הוויה זאת תהיה תורת כדאמרינן פ״ג דמנחות [דף יט. כו.]: **אשה שהביאה חטאתה**

ישאירו אותן עד שנה הבאה ומשני משום דלריך להביאם מתרומה חדשה לשנה הבאה תיבת שעיר שנא משל ליבור אבל שנא משל כה״ג מאי איכא למימר גזירה פר אמו שעיר ופריך משום גזירה יעמתו אלמא ע) דל״ל גזירה במיתת קדשים ומיתרץ ר״ת דשאני התם דאית ליה תקנתא ברעיה הילכך פריך למה ל) גזירה שיעמתו אם יאתו לגזור לשופלן מהקרבה די להם שיגזרו עליהם רעיה למה אמרו שיעמתו אבל עוף דלית להו פדייה כיון שפסולים להקרבה ע״כ יעמתו. ומיהו קשה דאמרכתן גם בבהמה שגזרו מיתה אע״ג דאית ליה תקנתא ברעיה ביעמת [שם:] דקאמר שמא יאמרו הגורל קובע ושנה בתכלתה ולא פריך משום גזירה יעמתו כדפריך בתר הכי וכן בפסחים [דף עג.] ג) דקאמר גזירה לאחר ניתק אמו קודם ניתק. ומי׳ הרר״י מאורליי״ם דגזירה פר אמו שעיר קחשיב מיהא

עין משפט
נר מצוה

ז א מיי' פ"ח מהלכות פסה"מ הלכה א:
ח ב מיי' שם הל' ד:
ט ג מיי' פ"י שם הל' א:
י ד מיי' שם הלכה ב:
יא ה מיי' שם הל' ג:

חובה [א] שנים בחטאת מחצה כשר ומחצה פסול חטאת שנים בחובה המנין שבחובה כשר [ב] וכן עולה שנתערבה בחובה אין כשר אלא מנין עולות שבחובה חובה שנים בעולה מחצה כשר ומחצה פסול עולה שנים בחובה המנין שבחובה כשר: [ו] [ג] האשה שאמרה א)הרי עלי קן כשאלד זכר ילדה זכר מביאה שתי קנים אחת לנדרה ואחת לחובתה נתנתן לכהן הכהן צריך לעשות ג' פרידין מלמעלן ואחת מלמטן לא עשה כן אלא שתים מלמעלן ושתים מלמטן ולא נמלך צריכה להביא עוד פרידה אחת ויקריבנה מלמעלן ממין אחד משני מינין תביא שתים [ד] פרשה נדרה צריכה להביא עוד ג' פרידין ממין אחד משני מינין תביא ארבע: [ה] קבעה נדרה צריכה להביא עוד חמש פרידין ממין אחד משני מינין תביא שש נתנתן לכהן ואינה יודעת מה נתנה והלך הכהן ועשה ואין יודע מה עשה צריכה להביא עוד פרידין ארבע לנדרה ושתים לחובתה וחטאת אחת

בן

א] וחובה שנים בחטאת מחלה כשר ומחלה פסול כגון שמונה פרידין דחטאת שנתערבו בשמנה פרידין שחליו עולה וחליו חטאת הרי שנים עשר פרידין חטאת והארבעה פרידין עולה והקריב חליין למעלה וחליין למטה אותם שלמעלה כולן פסולין כי שמא כולם חטאות ואותם שמונה של מטה כשרים מהם ארבעה של חטאת וארבעה של עולה פסולין וזהו חובה שנים בחטאת כלומר שנתערבו שמונה חטאות שם ובחובה אין כי אם ארבעה חטאות וגם זהו מנין שבחובה כשר שאין כשר שם אלא ארבעה חטאות. [חטאת] שנים בחובה כגון ששה עשר פרידין של חטאת ושמונה של חובה ארבעה פרידין עולה וארבעה פרידין חטאת ועשה י"ב למעלה וי"ב למטה מנין שבחובה כשר דשנים עשר של מעלה כולן פסולין שמא חטאות הם וי"ב של מטה ד' פסולין שמא עולות הן ושמונה חטאות כשרים ממה נפשך הרי חטאות כשרים במנין כל החובה בין עולה בין חטאת ומיהו חטאת שנים בחובה אין לישבו מענין חובה שנים בחטאת וכן תפרש הבבא שאחריה. וה"ר רבינו אברהם ב] פירש שהקינין סתומות גבי חובה שנים בחטאת שהקינין היו סתומות שנים והחטאות שני פרידין ועשאן חליין למעלה וחליין למטה מחלה כשר ומחלה פסול כי שמא שתי חטאות קרבן למעלה ועולה מן הסתומה ולמטה שתי חטאות ועולה. חטאת שנים בחובה כלומר חטאת פי שנים שנתערבו בחובה שהיה החטאות ד' פרידין והחובה שני פרידין ועשה חליין למעלה וחליין למטה המנין שבחובה כשר דהיינו שני חטאות דשלשה חטאות נעשו למעלה והן פסולין ג] ובשני חטאות לעולה נעשו למטה: [ו] **האשה שאמרה הרי עלי קן אם אלד זכר.** ביולדת עניה איירי דאילו עשירה מביאה כבש לחובתה: **ילדה זכר מביאה שני קינין כו' נתנתן לכהן.** ד] לריך לעשות ג' למעלה לפי שקן נדבה קרב כולו עולה ולא עשה כן אלא קרב שתים למעלה ושתים למטה ולא נמלך בה לדעת על מה הביאתו ה] ועתה נפסל מהן פרידה אחת ולריכה שתביא עוד פרידה ו] ויקרבנו למעלה: **ממין אחד.** כלומר הדין הזה כשכולם ממין אחד. ומשני מינים תביא שנים. כלומר אם הראשונים ממין אחד שהיו שני הקינין ז] תורים או בני יונה תביא עוד פרידה מאותו המין לעולה ויאלא ידי הכל שמקן שהקריב כהן ראשון יאלא ידי חובת לידתה שהרי לשם חובה קרב והשני נשאר לנדרה ונפסל גוזל אחד מהן בעשיית מטה והרי יהיה זה תחתיו ואם הראשונים משני מינין היו קן תורין וקן בני יונה תביא שתים תור ובן יונה ויקריב שתים למעלה משום דמספקא לן איזה קן משנים הראשונים קרב אחרון והוא לנדרה ונפסל ממנו פרידה אחת ולריכה להשלימו מאותו המין כדתנן לעיל ג) אין מביאין תורין כנגד בני יונה וכו': **פירשה נדרה לריכה שתביא שלשה פרידין.** (א) למעלה: **ממין אחד.** כלומר ח] אם ידעה שלא נתנה לכהן אלא מין אחד והקריבו הכהן בזה הענין ט] ואינה יודעת איזה מין פירשה מביאה שלש פרידין כילד אם נתנה השני קינין תורין מביאה תור אחד לזווג לפסול ושני בני יונה כי שמא נדרה בני יונה ומשני מינין תביא ארבעה אם יודעת שנתנה לכהן ב' מינין קן תורין וקן בני יונה ואינה יודעת מה הקריב כהן באחרונה או תורים או בני יונה. אם לא ידעה מה פירשה לנדרה תביא ד' כילד שמא תורים הקריב באחרונה ולריכה להביא תור לזווג לפסול ועוד שני בני יונה כי שמא נדרה בני יונה ושמא הקריב באחרונה בני יונה ולריכה להביא בן יונה לזווג לפסול ועוד שתי תורין כי שמא נדרה תורין ולכך תביא ארבעה שתי תורים ושני בני יונה ג). והכי נמי מלי למינקט במין אחד שלריכה ארבעה אם אינה יודעת איזה מין נתנה לכהן או שני קינין תורים או שני קינין בני יונה אבל ניחא ליה למינקט ביודעת מה נתנה: **קבעה נדרה לריכה שתביא עוד חמשה פרידין.** למעלה ממין אחד פירוש קבעה נדרה עם חובתה שאמרה הרי עלי קן י] להביאה עם חובתי ופירשה ואינה יודעת מה פירשה ולקרבן גדול ביחד איכוונא ולריכה להביא ג' עולות ביחד אם היתה יודעת מאיזה מין פירשה ויודעת שלא הביאה אלא ממין אחד אל הכהן כילד אם יודעת שנתנה לכהן ב' קינין תורין ועשאן הכהן קן אחד למעלה וקן אחד למטה ונפסל גוזל אחד והיא קבעה נדרה יחד עם חובתה ולכך אינה יכולה להביא פחות משלשה עולות וכן הדין אם באתה להקריב (ב) פטורה בשני קינין ומהן פרידה אחת לחטאת ופרידה אחת לעולת חובתה ולאחר זמן יא] שמביאה נדרה לריכה להביא עוד פרידה שיהיה שלשה פרידין שני פרידות לנדרה ואחד לקביעותה שאינה יכולה להביא פחות משלשה עולות והפרידה שלישית לריכה להיות ממין שקרבה כבר עולת חובתה שהרי אמרה עם חובתי ונדרה אם מביאה בפני עלמו תביא עם אחד שממין חובתה ועתה שהביאה שתי קינין תורין אם נעשו בהכשר שלשה למעלה ואחד למטה נפטרה בכך ועתה שנפסל האחד תביא שלשה פרידין תורין שאינה יכולה להביא פחות מג' שתים לנדרה ואחת לקביעותה ושמא פירשה להביא לנדרה בני יונה דהאי קבעה נדרה אאינה יודעת מה פירשה קאי ולכך תביא עוד שני פרידין בני יונה שעתה מביאה שלשה עולות מתורים ופרידה מהן מעין חובתה ושני בני יונה לנדרה שאינה מסופקת אלא מנדרה הרי לך ה' פרידין ג' מאותו מין שנתנה לכהן ושנים ממין אחר: **משני מינין תביא שש.** אם יודעת שנתנה לכהן קן תורים וקן בני יונה ואינה יודעת איזה קרב באחרונה ואינה יודעת מאיזה מין פירשה להביא לנדרה תביא שש פרידין שמא תור קרבה באחרונה והאחד נפסל ולריכה שלשה בני יונה אחד ממין עולת חובתה ושנים לפי ששמא נדרה בני יונה ועוד שתי תורים כי שמא נדרה תורים או שמא קן בני יונה קרב באחרונה ולריכה להביא ג' תורים וב' בני יונה ולכך תביא שש קן תורים וקן בני יונה משום ספק נדרה ועוד תור אחד ובן יונה אחד לפי שלריכה להביא ממין חובתה ואינה יודעת מאיזה מין: **נתנתן לכהן ואינה יודעת מה נתנה.** אם תורים אם בני יונה או קן אחד מזה וקן אחד מזה ואין ידוע מה עשה אם כולן למטה או חליין למעלה וחליין למטה נמלאת שלא ילאה אפילו חובת לידתה דשמא כולם למעלה ואין כאן חטאת או שמא כולם למטה ואין כאן עולות לריכה שתביא עוד ד' פרידין לנדרה לספק פירושה משני מינין ושתים לעולת חובתה תור ובן יונה שמא הראשונים כולם למטה נעשו ואינה יודעת מאיזה מין והכל הולך אחר החטאת ולריכה להביא עולה מאותו מין או שמא ראשונים חליין למעלה וחליין למטה ובקן שקרבה ראשון ילאה ידי חובתה והיא קבעה עולה מאותו מין עם נדרה ואינה יודעת איזה מין היה הילכך תביא עוד עם ספק פירושה תור ובן יונה ממה נפשך אם קן שקרב ראשון תורים היו וקרב מהן עולה למעלה והיא לחובתה הרי היא מביאה עכשיו תור עם נדרה משום קביעותה ואם מבני יונה והוקבע להביא עולת יונה עם נדרה הרי מביאתו ואם כולן למטה נעשו ולריכה להביא עולתה מאותו המין הרי משתים שהיא מביאה עכשיו לחובתה יעלה אחד מהן והשני נדבה וחטאת אחת מביאה מאיזה מין שתרלה משום שמא הראשונים כולם למעלה נעשו והרי לו זוג ממינו לעולה משתים שהביאה לחובתה משני מינין ואף על פי שכבר קרב עולת חובתה אין לריכה לדקדק להביא חטאת מאותו מין הראשון לרבנן דפליגי לעיל ד) עליה דבן עזאי דקסברי הכל הולך אחר חטאת הלכך הואיל ועל כרחך תביא שתי עולות תזווג לו אותו שממינו ודיה:

בן

שיטה מקובצת א] חובה שנים אות ו' נמחק: ב] אברהם בר דוד פי': ג] פסולין ושני חטאות ועולה נעשו: ד] לכהן אילו היה נמלך בה היה לריך: ה] הביאתו ונמלא נפסל פרידה אחת למטה ולריכה תיבת עתה נמחק: ו] פרידה אחרת ויקרבנו: ז] הקינין של נדר ושל נדבה תורים: ח] כלומר כשנדרה הרי עלי קן פירשה את המין שתביא אם: ט] הענין ושכחה ואינה: י] קן אם אלד זכר להביאם: יא] זמן נמי שמביאה:

פי' הרז"ה

בחובה ובסופה דאושה ליה חובה בין שהיא מרובה או מועטת או שוה איידי דתנא חובה תנא נמי נדבה ואי אפשר לומר כפי' החכם שאמר שלא יתכן לשומע להפרש בין חטאת לחובה שהחטאת גם היא חובה אינו שומע זה לא שמיעה ליה רישא דמתני חטאת שנתערבה בחובה: ג **בד"א** בחוב' ובנדב' אבל בחוב' שנתערבו זו בזו פי' והן סתומות אחת לזו ואחת לזו מחצה כשר ומחצה פסול פי' ואותו המחצה הכשר יקרב רביע חטאת ורביע עולה ומספקינן לחומרא כי החטאות היו מאשה זו והעולות מאשה זו והמחצה הנשאר נתפרשו כולן לזו שהקריבה חטאות עולות ולזו שהקריבה עולות חטאות והוו להו חטאת ועולה שנתערבה וימותו: **אחת** לזו ושתים לזו ושלש לזו וכו' המועט כשר פי' והוא קרב חציו חטאת וחציו עולה ומספקא נאמר לחומרא כי המחצה ממה שהקרבנו או חטאות או עולות היה משל מועטת והמחצה האחר משל מרובות ואותו המחצה [שעומדות] להקריב לשל מועטת נתפרש מן המחצ' שהקריבה כי הקינין מתפרשות בעשיית הכהן המחצה מהן משם אחד כלומר משום חטאת או משום עולה כמו שאמרנו ולפי שאין אנו יודעים אם חטאת הקריב ומה שנשאר נתפרש לעולה או אם עולה הקריבה ומה שנשאר לה נתפרש לחטאת לפיכך אין אנו יכולין למשוך מהן עוד להקריב שהרי יש כאן פרידים מפורשים שאין אנו יודעים פירושם אם חטאת אם עולה ומספק ימותו השאר כולן: **בין** משם אחד בין ב' שמות בין מאשה אחת בין משתי נשים. נ"ל פירוש' אחד שם אחד ואחד שני שמות באשה אחת ואחד שם אחד ואחד שתי שמות בשתי נשים כלומר שני שמות כשם אחת באשה אחת להקל ושם אחד כשני שמות בשתי נשים להחמיר שאם תביא אשה אחת שתי קנין לשני שמות ללידה ולזיבה והקריב הכהן המחצה מן השם האחד שהוא רביע מן הכל לא נתפרש המחצה האחר מאותו השם מפני הקרבתו והרי הוא כאילו הביאן כולן לשם אחד ללידה שלא נתפרשו עד שיקריב המחצה מכולן לחטאת או לעולה נמצאו שני שמות באשה אחת להקל. משא"כ בשתי נשים (ושם אחד) שאפילו הביאו שתיהם משם אחד כיון שהקריב הכהן המחצה מאשה זו שהוא רביע משתיהן נתפרש לאלתר המחצה האחר של אותה אשה

מסורת הש"ס

א) זבחים סז:, ב) [פ"ב מ"ה], ג) ועיין ברע"ב פ"ז דזבחים סז:, ד) [פ"ב מ"ה],

הגהות הב"ח

(א) מפרש ד"ה פירשה נדרה וכו' ג' פרידין ב' למעלה ואחת למטה הס"ד: (ב) ד"ה קבעה נדרה וכו' וכן הדין אם באתה להקריב יחד נדרה וחובתה פטורה בשני קינין וכו' לריכה להביא עוד שלשה פרידין כל"ל:

יעיר קינו

א) נ"ל אחד לחטאת ואחד לעולה. ב) חפשתי ולא מלאתי היכא איתמר שיסבור ר' יהודה הכי דיש תמורה בעוף ועי' שער המלך. ולולי דברי הרא"ש היה נ"ל לומר דנוסחא משובשת נזדמנה לו להרא"ש ז"ל בדברי הרר"י מאורליינש כי ע"פ האמת בודאי היה לריך לחזור שהרי איתא בתמורה פ"ב דחטאת של ליבור שכיפרו בעליה אינן מתות ר' יהודה אומר ימותו א"ר שמעון מה מלינו בולד חטאת כו' ביחיד דברים אמורים אבל לא בליבור הרי להדיא דר"י דסובר ימותו בע"כ ס"ל דנהיגי אף במקום דלא שייכי כולהו ולפ"ז נ"ל ברור דתיבת ופירש"י שבדברי הרר"י מאורליינש הוא ט"ס וצ"ל ופי' ר"ש שהרי ר' שמעון פירש כן להדיא במשנה. ג) נ"ל אחד לחטאת ואחד לעולה. ד) היא משל בעלת ב' קנים כל"ל. ה) נ"ל עולות.

פי' הראב"ד

שתי חטאות ועולה א' ואינן ידועות והכל כאשר פירשתי למעלה ואין בהם הפרש: ג **בד"א** בחובה ובנדב' שנתערבו אבל חובה שנתערבה זו בזו א' לזו וא' לזו שתים לזו ושתים לזו ג' לזו וג' לזו מחצה כשר ומחצה פסול פי' קן סתומה של זו שנתערבה בקן סתומה של זו או שתים של זו ושתים של זו שנתערבו מחצה כשר ומחצה פסול שאם היו שתים לזו וב' לזו הרי הן ח' פרידין יקח מהן ד' ויעשה מהן שתי חטאות ושתי עולות ממה נפשך אם של אשה אחת הרי הן כדין נעשו ואם הם שתי פרידין לזו ושתים לזו הרי הן כשרות עולות לזו וחטאות לזו או חטאת ועולה לזו וחטאת ועולה לזו שכל אחת מהן ראויה לשתי עולות ושתי חטאות וזה יקרב לשם בעליו סתם אבל הארבעה פרידין הנשארות אינו יכול להקריבן כלל שאם בא לעשות מהן שתי חטאות שמא הן בנות זוגן של אותן חטאות שהקריב תחלה ואין הד' חטאות לאשה בשתי קינין והרי הן עולות שנעשו כמעשה חטאות ופסולות וכן אם יבא לעשות שתי עולות שמא הן בנות זוגן של עולות הראשונות והרי הן אינן ראויות לחטאת ואם יעשה אותן כמעשה עולות יפסלו: **אחת** לזו שתים לזו ג' לזו עשר לזו מאה לזו המועט כשר בין משם אחד בין משני שמות בין מאשה אחת בין משתי נשים. גם זו על הטעם הראשון שאם יש לזו קן אחת ולזו שתים יקח שתי פרידות כשיעור המועט שבהן ויעשה מהן חטאת ועולה ממה נפשך שהרי אפילו הפחות שבהן ראויות לחטאת ועולה ואם הן של שתי נשים כשרות הן מ"מ לבעליהן אבל הארבע פרידין הנשארות אינן ראויות לא לחטאות ולא לעולות שאם בא להקריב מהן שתי חטאות בכל אחת ואחת נאמר שמא היא בת זוגה של חטאת הראשונה והן של בעלת קן אחת ואין זו ראויה אלא לעולה וכשיבא להקריב עולות נאמר בכל אחת ואחת שהיא בת זוגה של עולה הראשונה וכיון שקרבה עולתה זו אינה ראויה אלא לחטאת וכן נאמר באחד לזו ומאה לזו או בשתים לזו ומאה לזו ששיעור המועט יהיה כשר מחצה חטאת ומחצה עולה והשאר ימותו וכל זה בכהן הבא לימלך בחכם ונאמר לו כך וכך ראויות להקרבה והשאר למיתה שאינו רשאי להקריב בתחילה לפסול: **בין** משם אחד בין משני שמות בין מאשה אחת בין משתי נשים כיצד משם א' בין משני שמות בין לידה ולידה זיבה וזיבה משם אחד משני שמות לידה וזיבה כיצד משתי נשים על זו לידה ועל זו לידה על זו זיבה ועל זו זיבה משם אחד כיצד משני שמות על זו לידה ועל זו זיבה. פי' בין משם אחד בין משני שמות לאשה אחת בין משם אחד בין משני שמות לשתי

פירוש הרא"ש

ומתה יביאו יורשים עולתה. דעולה דורון הוא וקרבה לאחר מיתה ופליגי בה רב ושמואל בקידושין [דף יג: וש"א רב יהודה אמר שמואל] ור' יוחנן ור"ל חד מוקי לה כשהפרישתה מחיים. דאילו לא הפרישתה לא היו היורשים מחוייבים להביא דשעבודא לאו דאורייתא וכמלוה ע"פ הוה. וחד אמר אפילו לא הפרישתה מחיים מחוייבים היורשים להביאו דמלוה הכתובה בתורה ככתובה בשטר דמיא: **לא יביאו יורשים חטאתה.** דאין כפרה למתים הלכתא גמיר לה דחטאת שמתה בעליה למיתה אזלא. ובת"כ [פ' תזריע ספ"ד] תני מנין שאם הביאה עולתה ומתה שיביאו היורשים חטאתה ת"ל א) א' לעולה ואחד לחטאת. והר"ר יעקב מאורליינ"ש היה רולה לתרץ דהתם איירי בעוף וגמירי דאין חטאת העוף מתה כמו דאין חטאת ליבור מתה ופרש"י משום דחמשה חטאות המתות ליתי כולהו בליבור דאין הליבור מתים. והכי גמירי להו דלא נהיגי אלא במקום דשייכי כולהו (בליבור) ועוף נמי לא שייך ביה תמורה. וקשה לי דאמרינן סתם ספרא ר' יהודה ב) ואיהו סבר דיש תמורה בעוף וי"ל בשביל זה לא היה לריך לחזור דאכתי לא שייך כולהו בעוף דל"ש ביה ולד חטאת ועברה שנתה. ור"י אומר דגירסת ת"כ שבשתא היא וכך היא כתובה ג) אחד לעולה ואחד לחטאת שאם הביאה חטאתה ומתה מביאים יורשים עולתה ומנין שאם הביאה עולתה ומתה שיביאו היורשים חטאתה ת"ל אחד לחטאת ואחד לעולה. ושיבוש הוא דהיכי שמעינן מהאי קרא דיביאו חטאת אחר מיתה היכא דקרבה עולה מחיים הא בקרא כתיב חטאת תחילה. אלא כך יש להיות הגירסא. יכול שאם הביאה עולתה ומתה שיביאו היורשים חטאתה ת"ל א' לחטאת פירוש שחטאת תקדוס לעולה ואסמכתא בעלמא היא דחמש חטאות מתות גמרא גמירי להו. והרילב"א מקיים הגירסא דהא חטאת שמתו בעליה למיתה אזלא היינו בהפרישו מחיים כדתנן בפרק בתרא דכריתות [דף כז:] הפריש חטאתו ומת לא יביאנו בנו אחריו. ובהכי איירי מתניתין דלא יביאו חטאתה. אבל ההיא דת"כ איירי בשלא הפרישו מחיים וכמ"ד שיעבודא דאורייתא. ויביאו יורשים חטאתה דקתני לא שיקריבו החטאת אלא שיקריבו מן הדמים כמו שהקריבו מהמותר חטאת כגון הפריש ב' חטאות דחדא קרבה עולה ה"נ יקריבו מדמי החטאת העולה ת"ל אחד (לעולה ואחד) לחטאת [ואחד לעולה] כלומר מה שהיו ראוים להביא חטאת יביא בדמיה עולה: הדרן עלך קן סתומה

א בד"א. פי' בד"א בספקי תערובת של אלו ב' פרקים בכהן נמלך שבא לפני חכם לשאול מה יעשו בהם. ועתה בא לפרש בכהן שאינו נמלך ועשה מדעתו: **אחד לזו ואחד לזו.** הביאו שתי קיני חובה סתומה ונתנו לכהן. אם עשה כולם למעלה נפסלו החטאות. כולן למטה נפסלו העולות ותביא כל אחת מה שנפסל לה ואינה לריכה תנאי: **חציו למעלה וחציו למטה.** מד' פרידין מעורבין עשו ב' למעלה וב' למטה. א"א להיות פסול בהן יותר מחליה. דאף אם היה קן של אשה אחת כולם למעלה ושל אחרת כולם למטה. נפסלו מזו עולה ומזו חטאת. ויביאו קן ויתנו אם עולה שלך קריבה וחטאת שלי תהא זו עולה שלי וחטאת שלך. ואם להיפוך יהיה להיפוך. ואם כבר נפטרנו שכל קן וקן קרב חליו למטה וחליו למעלה. תהא עולה נדבה וחטאת באה על הספק ואינה נאכלת. וכן ג' לזו וג' לזו אפשר שקרבו כדין וכולם פטורות. ואפשר שלאחת נפסלו כל העולות ולאחרת כל החטאות. ואפשר שהאחת הקריבה ה' עולות וחטאת אחת והאחרת ה' חטאות ועולה אחת. וחסר לזו ב' חטאות ולזו ב' עולות. ואפשר שהאחת הקריבה ד' עולות וב' חטאות והאחרת ד' חטאות וב' עולות הילכך יביאו ו' עולות וו' חטאות ויתנו. אבל יותר מב' חטאות א"א להביא שמא כבר נפטרו. אבל כל אחת לריכה להביא חטאת העוף על הספק להכשירה בקדשים:

ב אחת לזו [כו'] המרובה כשר. פי' [כענין] קינים המרובה כשר. כילד אחד לזו [וב' לזו] והקריב ג' פרידות למעלה וג' למטה. ד' פרידות כשרות. אף אם היה קן של אשה [א'] כולן למעלה הרי נפסלה חטאת שלה ועולה כשרה. ופרידה הג' ד) גם היא כשרה. וג' של מטה שתי חטאות של בעלת שני קינין כשרות והשלישית היא עולה שנעשית למטה ופסולה הרי שתי חטאות ושתי עולות כשירות. וכן אם היה הקן שלה למטה נפסלה ממנה עולה ומבעלת ב' קינין חטאת אחד. ומביאות קן בשותפות ויתנו והחטאת אינה נאכלת. וכן אחת ושלש ועשה ד' פרידין למעלה. אם קן של האשה כולן למעלה נפסלה החטאת. וב' של בעלת ג' כשירה. וכן בד' של מטה נפסלה העולה וג' חטאות כשירות. וכן אחד ועשר ואחד ומאה. וכן שתים (וכן) ושלש. עשה ה' פרידין למעלה וה' למטה. אפילו ב' קינין של אשה [א'] הן למעלה ב' העולות כשירות והפרידה חמשית כשרה. וכן למטה ג' חטאות כשירות ושתי עולות פסולות. וכן שתים ועשר שתים ומאה [וכן עשר ומאה]. אפילו כל העשר קינין הן למעלה הרי עשר ה) מהן כשרות והתשעים של בעלת מאה כשרות. וכן למטה מאה חטאות כשירות ועשרה עולות פסולות: זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלוק את הקינין. שלא יהיה קן אשה נחלק לשנים אלא קן אשה אחת שלם למעלה וקן אשה אחרת שלם למטה או מחצה כשר (או) [ומחצה] פסול. ואם אינו יכול לחלוק הקינין. כגון אחד לזו ושנים לזו שמתחלק לאשה א' א' למעלה ואחד למטה המרובה כשר:

ג חטאת לזו. פי' לעיל בפ"ק תנן חטאת שנתערבה בעולה אפילו אחד בריבוא ימותו כולן. ואשמעינן הכא דאם לא נמלך הכהן ועשה כולם למעלה או כולם למטה מחצה כשר ומחצה פסול. לאפוקי מדרבא דאמר בפ' התערובת [דף עג:] השתא דאמור

[א]בן עזאי אומר שתי חטאות [ג]אמר רבי יהושע זהו שאמרו כשהוא חי קולו אחד וכשהוא מת קולו שבעה כיצד קולו שבעה ב' קרניו לשתי חצוצרות שתי שוקיו לשני חלילים עורו לתוף מעיו לנבלים בני מעיו לכנורות ויש אומרים אף צמרו לעשות תכלת ר"ש בן עקשיא אומר [ג]זקני עם הארץ כל זמן שהם מזקינים דעתן מיטרפת עליהם שנאמר מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח אבל זקני תורה אינן כן אלא כל זמן שהם מזקינים דעתם מתישבת עליהם שנאמר בישישים חכמה ואורך ימים תבונה:

הדרן עלך במה דברים וסליקא לה מסכת קנים

בן עזאי אומר שתי חטאות. בן עזאי לטעמיה דלעיל[ד] דאמר הכל הולך אחר הראשון וכיון דאיכא לספוקי שמא הראשונים למעלה נעשו וכבר יצאה ידי עולתה צריכה להביא חטאת מאותו המין והיא אינה יודעת איזה מין היה לפיכך תביא שתי חטאות משני מינין וחטאות הללו אינן נאכלות שהרי על הספק באות ואין מליקתן מליקה להתירן באכילה כי שמא קרבה כבר חטאתה בראשונות א] והכא נמי בשנדרה תחילה ואינה יודעת מה פירשה לא היתה צריכה אלא ד' פרידות לנדרה ושתים לחובתה אחד לעולה וא' לחטאת ועכשיו שכבר הביאה ארבעה פרידין צריכה להביא עוד ארבעה לנדרה וארבע' לחובתה כך פירשה רבינו ע"ה בזבחים [סח.] ורבינו יצחק בר יהודה פי' שיטה אחרת: שני קנים אחד קבעה לנדרה שאמרה קן זה יהא לחובתי וקבעה אחד לעולה ואחד לחטאת ועשה הכהן שנים למעלה ושנים למטה ואינו יודע איזה למעלה ואיזה עשה למטה וגם היא שכחה מה שפירשה לנדרה בשעת נדר לפיכך צריכה להביא ארבעה פרידין שתי תורים ושני בני יונה לנדרה דשמא אותן שקבעה לנדרה שתיהן נעשו למטה ולא יצאת ידי נדרה כלל וצריכה שתי קינין משני מינין לספק פירושה וחטאת אחת ממין הראשונים תביא עכשיו תור לחטאת ושמא חטאת הראשונה נעשית למעלה ופסולה אבל לעולת חובתה אינה צריכה להביא ממה נפשך דאם אותם תורים שקבעה לנדרה נעשו שתיהן למטה א"כ חובתה נעשית כולה למעלה ויצאת ידי חובתה מעולה ואם חובתה נעשית עולה למטה וחטאת למעלה אם כן נדרה נמי נעשית אחת למעלה וא' למטה ויצאתה ידי נדרה מתור אחד ושני תורים שהביאה עכשיו באחת יצאת ידי נדרה ובאחת ידי עולת חובתה ואם חובתה נעשית כולה למטה והחטאת כשר והעולה פסולה יהיה א' לעולת חובתה וא' לנדבה כי נדרה היה כולו למעלה וחטאת שמביאה עכשיו תביא על הספק ולא תאכל ואם היו הראשונים יונים תביא עכשיו בני יונה ועולה אינה צריכה ממה נפשך כמו שאמרנו בתורים ומשני מינין כגון אם שכחה איזה מין קבעה לנדרה ואיזה קבעה לחובתה וגם שכחה מה שפירשה בשעת הנדר ועשה הכהן כל מין ומין אחת למעלה ואחת למטה שהיה סבור ששניהם חובות סתומות תביא לנדרה שתי תורין ושני בני יונה לפי שאינה יודעת איזה מין קבעה לנדרה ואי זה קבעה לחובתה וגם שני מינים צריכה לחטאת לזווג לעולת חובתה שכבר קרבה בראשונה ממה נפשך כי אינה יודעת מאיזה מין היתה ואנן תור כנגד תור ויונה כנגד יונה בעינן כדאמרינן לעיל[ה]: **אמר רבי יהושע זהו שאמרו כו'.** כלומר דהא דאמרינן בעלמא כשהוא חי כו' כיצד קרניו שתי חצוצרות ללוים לשיר אבל מה ששנינו במנחות (דף כח.) מעשת של כסף ולא מרבי בהקומץ רבה (שם) אלא [א] מתכות היינו לכהנים דוקא כך השיב רבינו יעקב לרבי מיהו מהכא לא קשיא מידי דאיירינן לה בשופר של ראש השנה ואי אמרינן דהיא דמנחות דוקא בשל משה הוה ניחא טפי: **אף צמרו לעשות תכלת.** נראה דהא נמי שייך לקול שעושין ממנו מעיל שכולו תכלת והיה פעמון זהב בתוך הרמונים כדתניא בסוף פרק המזבח מקדש (זבחים פח:) ותנא קמא לא חשיב ליה לפי שאינו מוציא הקול כי אם הפעמון זהב: **רבי שמעון בן עקשיא אומר.** נראה דמייתי הך מלתא שדומה לה שכמו שכשהוא מת קולו שבעה כמו כן זקני תורה כל זמן שמזקינין ובאין לתשות כח מוסיפין חכמה ואחרים לטירוף דעת: **מסיר שפה לנאמנים.** בעם הארץ משתעי קרא כדכתיב [ו]לעיל מסיר לב ראשי עם הארץ: **בישישים חכמה.** היינו תלמידי חכמים דאילו בעם הארץ ב] חכמה מה להם. ועל הא מלתא ר"ש בן עקשיא שונה אותה בלשון ברייתא בפרק שואל (שבת קנב.) וקאמר תניא רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר ואם היא משנה היה לו לומר שם תנן התם וכן יש בסוף פ' [ז]עשרה יוחסין (קדושין עט) ברייתא אחר סיום המשנה של שם:

הדרן עלך במה דברים אמורים וסליקא לה מסכת קנים

בן עזאי אומר שתי חטאות אחת תור ואחת בן יונה. בן עזאי לטעמיה דאמר לעיל פרק שני הכל הולך אחר הראשון שיש לה להביא השני ממין הראשון הילכך זו שאינה יודעת איזה מין הביאה ראשון ושמא כולם למעלה קרבן ויצאה ידי עולת חובתה ואינה יודעת מאיזה מין לכך צריכה להביא שתי חטאות משני מינים ובין לרבנן בין לבן עזאי אין חטאות הללו נאכלות שהרי על הספק [ח]באה שיש לומר הראשונים למטה קרבן וכבר יצאה ידי חטאת לשון רש"י שפירש בזבחים: **אמר** רבי יהושע זהו שאמרו כשהוא חי קולו אחד וכשהוא מת קולו ז'. בפ"ל קמשתעי קרא דכשהוא חי אין לו אלא קול אחד וכשהוא מת קולו ז' ומפ' כיצד קולו ז' אף זו בתחילת קרבנותיהן ולא ידעה מה פירשה דייה בד' פרידין עולות לנדרה ושתים לחובתה א' חטאת ואחד עולה עכשיו שהביאה ארבע פרידין צריכה להביא עוד שמונה פרידין ארבע עולות לנדרה וב' עולות וב' חטאות: **שתי** קרניו לעשות שתי חצוצרות. ובהקומץ רבה (מנחות דף כח.) אמרי' שתי חצוצרות של כסף באות והכא אמרי' דמקרנים עשויות חצוצרות וי"ל דאותם שהיו למסע המחנות בימי משה דוקא היו של כסף אבל אותם שהיו לשיר על הקרבן היו מקרנים אי נמי חצוצרות דהכא היינו שופרא מדאישתני שמייהו כדאיתא שילהי פרק במה מדליקין (שבת דף לו.) ובפ' לולב הגזול (סוכה דף לד.) דקרו לשופרא חצוצרתא אבל ההיא [ט]דאין מעמידין (ע"ז דף מז.) ליכא לשנויי הכי דאיירי התם בשופר דהא לענין קרבן איירי התם ועל הקרבן היו מסוררין בחצוצרות כדכתיב ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם (במדבר י): **שתי שוקיו.** עצמות שוקיו לעשות חלילין: **מעיו.** הכרס הגדול לעשות תוף: **בני מעיו.** הדקין לעשות חבלים ונימין לכנורות. ויש אומרים אף צמרו לעשות תכלת דבמעיל של כהן גדול היו על שוליו פעמוני זהב ורמוני תכלת כמין רמונים היו עשוים מצמר צבוע בתכלת ועשוים קשים ותלוין בשולי המעיל אצל הפעמונים כדכתיב (שמות כח) פעמון זהב ורמון על שולי המעיל סביב כשנוגפים פעמונים אל הרמונים בשעת הילוכו ונשמע קולו בבואו אל הקדש וזהו דרך צניעות שלא [י]להכניס אל ההיכל פתאום בלתי ביום הכפורים: **זקני** תורה כל זמן שמזקינים דעתם מתישבת עליהם שנאמר בישישים חכמה ואורך ימים תבונה:

הדרן עלך במה דברים אמורים וסליקא לה מסכת קנים

מסורת הש"ס

א) זבחים דף סח., ב) [עי' בתוי"ט], ג) שבת קנב. ע"ש, ד) [פ"ב מ"ה], ה) [פ"ב מ"ה], ו) [צ"ל בתריה], ז) [צ"ל עגלה ערופה סוטה מט. ועי' תוי"ט פ"ט דסוטה בסופו ד"ה ר' פנחס בן יאיר], ח) צ"ל באות, ט) [צ"ל דכל הצלמים], י) נ"א לכנוס, כ) ע"כ שייך לדף כד ע"א, ל) ע"כ שייך לדף כד ע"ב,

הגהות הב"ח

(א) מפרש ד"ה אמר ר' יהושע וכו' אלא גרוטאות הייני:

יעיר קינו

א) לאה צריכה עולה וקן שלם אחד חטאת ואחד עולה דהיינו שתי עולות וחטאת ורחל צריכה שתי חטאות ועולה. כצ"ל מלשון רש"י בזבחים דף ס"ז ע"ב. ב) וקן אחד קבעו זו לחטאת וזו לעולה אבל כו' כצ"ל. ג) וצריך להקריב ב' הקינים הללו שתם על שתיהן העולות למעלה וחטאת למטה והחטאת לזו והעולה לזו צריך להקריב לשם בעלים. לשון רש"י שם. ד) הואיל ובעירוב לקחום האחד יצאה בה ידי חטאת והא' יצאתה בה ידי עולה. לשון רש"י שם. ה) ויקריבו בתנאי אם עולה ראשונה לרחל וחטאת ללאה תהא בקן שניה זו עולה ללאה וחטאת לרחל ואם חילוף חילוף. לשון רש"י שם. ו) למעלה ונפסלו. ז) למעלה ונפסלו והשלישית היא בע"כ מב' קיני חובה והיא עולת חובה וכשרה וג' פרידות מב' קיני חובה עשה למטה ומהם ב' חטאות כשרות כצ"ל. ח) ע"ש הכתוב מה ברי ומה בר בטני ומה בר נדרי (משלי לא) ופירש"י שהנשים היו נודרות להיות להן בן הגון. כצ"ל. ט) אם הב' קנים היו תורים. כצ"ל. י) מכל מין גוזל אחד למעלה וגוזל אחד למטה והוי הראשון כצ"ל. כ) הוי ספק אם צריכה כצ"ל. ל) כלומר ועשאן לב' הקנים מכל קן וקן חציו למעלה וחציו למטה. מ) בן יונה וב' תורים כצ"ל. נ) עי' בשיח השדה. ס) ארבע כצ"ל. ע) עם עולה מהחובה בכדי להביא קרבן גדול של ג' עולות כצ"ל. פ) צ"ל שם. צ) רצה בזה דלא תימא הא דקתני ואינה יודעת מה נתנה פירושו דאינה יודעת אם נתנה קן אחד או אם נתנה ב' קינין ע"כ הקדים לומר דנתנתן לכהן פי' שני קינין כלומר דזה יודעת שפיר דנתנה שני קינין רק שאינה יודעת כדמסיק. ק) כלומר ואם היה ממין אחד אינה יודעת עכ"פ מאיזה מין היה וכן לשון רש"י ואין ידוע מה נתנה אם תורים אם ב"י ואם קן אחד מזה וקן אחד מזה. ר) עי' ברש"י זבחים דף ס"ז ש) דשמא הראשונים כולן למעלה נעשו אע"פ כצ"ל. ת) צ"ל עולת חובתה. א) פירושה וכו' הס"ד ומה"ד אמר ר' יהושע זהו שאמרו כו' וזו נמי בתחלה די לה בשני קינין לספק פירושה וקן לחובתה ועכשיו שהקריבה והביאה ד' פרידין צריכה להביא עוד כו' כצ"ל. ב) ר"ל כדאיתא בפ"ז דתמיד ושני כהנים עומדים על שלחן החלבים ושתי חצוצרות של כסף בידם:

פי' הראב"ד

נשים כך דינו כמו שאמרנו ואע"פ ששנינו בכריתות האשה שיש עליה חמש לידות ודאות חמש זבות ודאות מביאה קרבן אחת ואוכלת בזבחים אלמא קן אחת עולה לכמה זיבות וכיון דהכי הוא יכולה היא לשנות קינה מלידה ללידה אפ"ה לענין עירוב קן בקן (ספקן) [א] [שהקן] שני לשני שמות או ב' נשים לפי שהקן כשהפרישה אותה לחובתה מיד פרידה אחת נקבעת לחטאת ופרידה אחת לעולה וכשתמשך אחת מהן לחטאת מיד השנית נקבעת לעולה ואם יקריבנה חטאת תפסל הלכך כשיתערבו קן בקן אין הכהן יכול לעשות אלא קן הראשונה בלבד והקן השנית אינה ראויה לא לחטאת ולא לעולה שאם יבא להקריב חטאת נאמר [ב] עולה זו היא בת זוגה של חטאת הראשונ' ופרשה עמה בקן א' וכיון שקרבה אחת מהן חטאת תחילה השניה מיד נקבעת לעולה ואם יעשנה חטאת פסולה והני מילי כשהפרישן תחלה כל קן וקן בפני עצמו ואמרה זו הקן לחובתי אבל אם הביאה ארבעה פרידין ובעירוב ואמרה אלו לשתי חובות שעלי יקריב הכהן כל שתים מהן שירצה לחטאות ושתים האחרות לעולות שכשימשכו אלו לחטאות יוקבעו השניות לעולות: ד ר' יוסי אומר שתי נשים שלקחו קיניהן בעירוב או שנתנו דמי קיניהן לכהן לאיזו שירצה הכהן יעשה חטאת ולאיזו שירצה יעשה עולה בין משם אחד בין משני שמות פי' שלקחו קיניהן בעירוב שנתנו מעותיהן בשיתוף ולקחו שתי קינין והביאום לכהן ואמרו אלו לשתי חובותינו לאיזו שירצה יקריב עולה וכו' והוא על הדרך שפירשתי לאשה שהביאה קינה בעירוב שאין קביעתן אלא בעשיית כהן ואין כאן ספק עירוב ומשנה זו מביא אותה בערובין פ' בכל מערבין לומר דר' יוסי ס"ל יש ברירה כלומר אע"פ שהשתי קינין הללו (משותפות) [מעורבבות] והכהן הוא שחלק אותן ביניהן והנשים לא ראו בחלוקה עד לאחר כפרה ואמר יש ברירה וכיון שראינו עכשיו באותה חלוקה נאמר הוברר הדבר שמתחלה לחלוקה זו היו עומדות וזו מתחלה חלק פרידה לחברתה וזו לחברתה וכל אחת ואחת נתכפרה בשלה. ודוחה אותה

א) נ"ל שב' הקינים הן של שני שמות או של שתי נשים ב) נראה דצ"ל נאמר דשמא זו היא וכו'.

פי' הרז"ה

מפני הקרבתו נמצא שם אחד בשתי נשים להחמיר ונוח לי לפרש כפי' הזה ולא כפי' החכם שהפריש בין שאמרה זו לחובתי וזו לחובתי (וכיון) [ובין] שאמרה אלו לשתי חובות שעלי והביאתן בעירוב דאם כן לא משכחת לה אלא כמאן דאית ליה ברירה וצרכי' לתרוצי כולה ר' יוסי היא שר' יוסי אומר ולדידך אפי' אמרה זו לחובתי וזו לחובתי לא פירשה ולא קראה שם לענין עירוב חטאת בעולה מפני (שאין) [שאנו] יכולין לומר שמא כך אמרה זו לשתי עולות חובתי וזו לשתי חטאות חובתי או שמא זו לחטאת ועולה לחובתי וזו לחטא' ועולה לחובתי ואין זה פירוש וקריאת שם לענין עירוב חטאת בעולה ואלמלא כן בפי' הזכירה אותו המשנה ולא היינו שומעים אותו מכללא מדרמי מתניתין אהדדי ומשני תנן בין משם אחד בין משני שמות בין מאשה אחת בין מב' נשים אלמא שתי קנין משם אחד באשה אחת עירוב הוי ורמינהי אבל חובה שנתערבה זו בזו אחת לזו ואחת לזו שתים לזו ושתים לזו וכולה מתני' דשמעינן מינה משתי נשים הוא דהוי עירוב מאשה אחת לא הוי עירוב ומשני כאן שאמרה זו לחובתי וזו לחובתי כאן שאמרה אלו לשתי חובות שעלי ידעתי כי זו הקושיא הזקיקה את החכם לפרש אותו הפירוש ואנן לפירושה דילן לא קשיא לן ולא מידי. וההיא דגרסינן בנזיר בפרק מי שאמר הריני נזיר אמר רב אשי לא תימא דאמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי ואלו לשלמי אלא אפי' אמר אלו על חובתי הרי הן כמפורשים לא קשיא לן דלא דמי פי' דהתם [א] עירוב חטאת בעולה אלא נפקא לן מינה שדמי חטאת ילכו לים המלח ולא יפלו לנדבה כמעות סתומים אבל לענין עירוב חטאת בעולה לעולם לא הוי פי' וכי אפשר לומר דגבי קינין (לא) [אין] אמרה שתי פרידין אלו לחובתי הוי עירוב אלא ודאי לא דמי פי' דהכא לפי' דהתם ש"מ: סליק פירקא

פ"ב מ"א קן סתומה ממה ששנינו בתחלת פ' שלישי בד"א בכהן הנמלך למדנו כי כל שני פרקים הראשונים שנוים בנמלך על כן קשה לנו מאד מה שפירש החכם בזה השני בפסולי גוזלות

א) נראה דצ"ל פי' דהתם להכא דהתם לא איירי לעירוב חטאת בעולה אלא נפקא וכו'.

שיטה מקובצת א] (וכראשונות: אמר ר"י כו' והכא): ב] הארץ מה חכמה יש להם ועל:

פירוש הרא"ש

רבנן לא תקריב אם הקריב לא מירלי ופריך התם מהך מתניתין לרבא ומשני דהך מתניתין כמ"ד בעלי חיים אינן נדחין ורבא קאמר אליבא דמ"ד בעלי חיים נדחין:

ד **חטאת ועולה.** פי' רחל ולאה שלקחו ג' קינין בשותפות [א] קן א' עשו חטאת לרחל ועולה ללאה. וקן א' הניחו סתומה ולא קבעו זו לחטאת וזו לעולה [ב] אבל לא קבעו עליה שם הבעלים לומר זו לרחל וזו ללאה [ג]: **אין כשר אלא סתומה.** דאותה שהקריב למעלה היא העולה ואותה שהקריב למטה היא החטאת. ובאחרת איכא למיחש שמא הקריב החטאת למעלה והעולה למטה. כגון שכל קן וקן הוא בפ"ע ועשה מכל א' חציו למעלה וחציו למטה: **והיא מתחלקת ביניהם** [ד]. ויביאו עוד קן אחת ביניהן [ה]:

ה **חטאת שנתערבה בחובה.** פי' שוה בשוה נתערבו חטאת בחובה. שתי חטאות בקן חובה סתומה או ד' חטאות בשני קינין חובה. ומשום דתני בתר הכי חובה שנים בחטאת חטאת שנים בחובה. תני הכא חטאת שנתערבה בחובה. ופי' שוה בשוה הן רב הן מעט. וקאי אמאי דסליק מיניה שעשאן חציו למעלה וחציו למטה: **אין כשר אלא מנין חטאת שבחובה.** [משום] דאיכא למימר דעשאה ב' חטאות למעלה [ונפסלו] וחובה למטה ונפסלה העולה. וכן ד' חטאות בב' חובות שמא עשה ד' חטאות [ו] וחובה למטה ונפסלו העולות [ז]: **חובה שנים בחטאת.** פי' שהחובה פי' שנים כנגד החטאת. כגון שנתערבו ב' קיני חובה בב' חטאות ועשה ג' פרידות למעלה (וכו') איכא למיחש שמא עשה ב' חטאות [ז] כשרות והג' הוה עולה שעשאה למטה ופסולה נמצא מחצה כשר ומחצה פסול: **ואם החטאת פי' שנים בחובה.** כגון שנתערבו ד' חטאות בקן סתומה ב' כשרים כמנין שבחובה דאף אם הקריבו ג' חטאות למעלה ונפסלו החטאת הרביעי שנעשה למטה כשרה. ומקן החובה נפסל העולה והחטאת כשרה:

ו **האשה שאמרה הרי עלי קן כשאלד זכר.** פי' [ח] מה ברי ומה בר בטני: ג' פרידין למעלה. דבקן נדרה שתים עולות: **אלא עשה שתים למעלה.** מקן א' [א'] למעלה וא' למטה. וכן מקן הב': **ולא נמלך.** באשה והיה סבור שהיתה יולדת בזוב או שהיו [עליה שתי לידות או] שתי זיבות נמצא שנפסל גוזל א' של עולה שנעשית למטה תביא גוזל א' לעולה: **ממין א'.** אם ב' הקנין היו ממין א' כולם תורים או כולן בני יונה: **משני מינין תביא שתים.** אם [ט] הביאה תורים ובני יונה. ואשה שהביאה לכהן חובתה ונדרה והקריבן הכהן סתם [י] הראשון לחובתה והב' לנדרה. ואין ידוע איזה מהן קרב אחרון שתביא מאותו המין גוזל שנפסלה הילכך [כ] צריכה להביא תור או בן יונה דאין מביאין תור כנגד בן יונה ולא בן יונה כנגד תור. הלכך תביא תור ובן יונה ואותו שהוא מין הראשון יהא חובה והאחד יהיה נדבה: **פרשה נדרה.** דבשעת נדרה אמרה הרי עלי קן תורים או ב' בני יונה. ושכחה מה פירשה נמצא שהיא צריכה להביא לנדרה תורים ובני יונים מספק. והיא נתנה ב' קינין לכהן ועשאן חציו למעלה וחציו למטה [ל] ונפסלה עולה האחת לכך צריכה עוד להביא ג' פרידין: **ממין א'.** אם הראשונים היו ממין א' היו תורים תביא תור ושני בני יונה. ואם היו בני יונה תביא [מ] בני יונה ותורין. כי מאותו המין שהביאה עולה א' לנדרה מאותו המין עצמה צריכה להביא עולה השנייה. דאין מביאין תור כנגד בני יונה ובן יונה כנגד תור בנדבה כמו בחובה כיון שפירשה נדרה [נ]: **משני המינים תביא** [ס] (שתים). אם הראשונים היו משני מינין ואין ידוע אם הקן האחרון היו תורין שתביא תור להשלים עולה שנפסלה וב' בני יונה. או היו בני יונה ותביא בן יונה וב' תורין הלכך תביא ב' תורין ושני בני יונה כבתחילה: **קבעה נדרה.** שקבעתה להביאה על קן חובתה. שאמרה הרי עלי קן אם אלד זכר להביא עם קן חובתי. וכוונה להביא קן מהנדר [ע] ג' עולות כאחד. ופירשה ואינה יודעת מה פירשה כדאמרן והביאה ב' קינין ונתנן לכהן ועשאן חציו למעלה וחציו למטה: **צריכה להביא עוד ה' פרידין.** לעולה אם הראשונים היה ממין א' ואם ב' מינים היו תביא [פ] שני כי צריכה להביא שני תורים ושני בני יונה לספק פרושה. וצריכה להביא עוד עולה א' ממין עולת חובתה. הלכך תביא ממין הראשונה גוזל א' לעולה עם עולת נדבה. ואם הראשונים היו ב' מינים ואינו ידוע איזה קרב אחרון. צריכה להביא תור ובן יונה וב' תורין וב' בני יונה לספק פרושה. וממ"נ הביאה עולת חובתה עמהן כיון שהביאה תור ובן יונה: **נתנתן לכהן** [צ]. פי' שני קינין: **ואינה יודעת מה נתנה.** אם ממין א' ואם מב' מינין ומאיזה מין היה [ק]: **ואין ידוע מה עשה.** אם כולן למעלה או כולן למטה. או חציו למעלה (או חציו) [וחציו] למטה. נמצא שלא יצאה ידי נדרה כלל. שמא עשאן כולן למטה ונפסלה העולה הילכך תביא ב' תורים וב' בני יונה לספק פרושה ותור ובן יונה לספק חובתה. דשמא עשאן למטה ויצאת ידי חטאת וצריכה להביא עולה ממין חטאתה ואין יודעת אם היה חטאתה ממין תור או בן יונה. לפיכך תביא תור ובן יונה לספק חובתה עם (כפי) [ספק] נדרה מפני הקביעות [ר]: **וחטאת א'.** פרידה אחת תביא לחטאת [ש]. אע"פ שאינה יודעת מאיזה מין היה ראשונה. תביא חטאת ממין שתרצה. ותאמר אם זה ממין הראשונים הרי זה בן זוג לעולת חובתה שקרבה. ואם מין אחר הוא יזדווג עם פרידות מן השנים שהם תור ובני יונה שהיא מביאה לספק עולת חובתה. ורבנן דפליגי אבן עזאי לטעמייהו דאמרו לעיל [פ"ב מ"ה] הכל הולך אחר החטאת אע"פ שקרבה אחרונה [ת]: **בן עזאי אומר ב' חטאות.** אזיל לטעמיה דאמר [שם] הכל הולך אחר הראשון ושמא עשאן כולן למעלה ויצאה ידי [ת] עולה. וצריכה להביא חטאתה ממין עולתה. ואינה יודעת מאיזה מין הביאה עולתה. לפיכך צריכה להביא מספק תור ובן יונה לחטאת. ובין לרבנן ובין לבן עזאי אין החטאות הללו נאכלות. דשמא יצאה כבר ידי חטאתה. כך פרש"י משנה זו בזבחים פרק חטאת העוף [דף סז סח.]. ולא היה צריך לפרש הך בבא אחרונה דנתנתן לכהן בקבעה נדרה דבלא קביעות צריכה להביא כל אלו לספק פירושה [א] וכו' [עי' בתוס' שם] (וזו נמי מתחילה דינה בשני קינין לספק פירושה וקן לחובתה והביאה ד' פרידין וצריכה להביא עוד): **שתי קרניו שתי חצוצרות.** לשיר של הלוים ומה ששנינו במנחות [דף כח.] חצוצרות היתה באה מעשת של כסף. היינו לכהנים [ב]. א"נ חצוצרות דהכא היינו שופרא כדאמרינן [שבת לו. סוכה לד.] דתלת מילי אישתני שמייהו שופר חצוצרות כו': [**וי"א אף צמרו**]. לתכלת וחשיב ליה ברבוי קולות לפי שרמוני תכלת היו על המעיל בין הפעמונים המשמיעים קול ורבי יהושע לא חשיב ליה לפי שהרמונים אינם משמיעים קול (מחייס) [אלא הפעמונים]: **ומסיים רבי שמעון בן (מנסיא) [עקשיא]** פי' משום דתנא כשהוא מת קולו ז' תנא נמי להך מתניתין דדמיא ליה זקני תורה כשמזקינין ובאין לידי תשות כח. שאחרים דעתן מטורפת. הן מוסיפין חכמה ול"נ משום דמסכת קינין פרפראות לחכמה וצריכין ישוב דעת מייתי לה להך מתניתין הכא: **מסיר שפה לנאמנים כו'.** בעם הארץ משתעי קרא וסמיך ליה דכתיב מסיר לב ראשי עם הארץ: **בישישים חכמה.** היינו תלמידי חכמים דאילו עמי הארץ מאי חכמה אית בהו ובשבת פרק שואל [דף קנב.] תני ר"י בר ר' יוסי אומר ת"ח כ"ז שמזקינין כו'. וברייתא היא ומייתי לה הכא בסיום המשנה משום דדמיא לה וכן בסוף מסכת קידושין [צ"ל סוטה מט.] מייתי ברייתא בסיום המשנה: נשלמה מסכת קנים